

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

ETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXV

Price 20 c.

Chicago, Ill. — Pirmadienis Monday, May 14, 1979

Nr. 111

STRATEGINE SUTARTI PASIRASYS VIENOJE

PREZIDENTUI NEPATINKA KONGRESO NORAS RACIONUOTI GAZOLINĄ

KALIFORNIJOJE UŽ GALONĄ GAZOLINOS
SEŠTADIENĮ JAU MOKEJO \$1.19

WASHINGTON, D.C. — Prezidentą Carterį labai nustebino senato nutarimas racionuoti gazoliną ir atstovų rūmų daugumos palinkimas eiti ta pačia kryptimi.

Iš visko matyti, kad Kongreso atstovai nelinkę pritarti prezidento pasiūlymui visai nesikišti į naftos ir gazolino kainų kontrolę. Senatas aiškiai pasisakė už racionavimą, nes niekas nesuvaldys kylančių gazolino kainų. Praeitą penktadienį automobilių savininkai, siekdami galimai pilnesnių tankų, jau mokėjo po \$1.19 už gazolino galoną. Gazolinas buvo racionuotas, bet kokia automobilistams nauda, jei racionuoto gazolino jie negalėjo gauti, nes jo nebuvo pietinėje Kalifornijoje. Schlesingeris tvirtina, kad nevalytos naftos cisternos pilnos, bet ir tas nepaėdė. Mašinoms reikalingas valytas gazolinas. Juo jis geriau išvalytas, tuo jis naudingesnis moderniškesiems motorams.

REIKALAUJA ATLEISTI SCHLESINGERI

Keli Kongreso atstovai, kalbėdami gazolino reikalu patarė prezidentui atleisti J. Schlesingerį iš energijos tvarkytojo pareigų. Jiems atrodo, kad Schlesingeris, siekdamas krašto gerovės, turėjo patarti prezidentui imtis priemonių gazolinui racionuoti. Kad jis prezidentui patarė, tuo tarpu dar nežinia, bet gazolino reikalu jis nepatartė naudotis Antrojo Pasaulinio karo patirtimi. Visa eilė Kongreso atstovų patarė prezidentui ir Schlesingeriui racionuoti gazoliną. Racionavimas sustiprins dolerį ir sustabdys bereikalingą gazolino eikvojimą. Septyni Kongreso atstovai, kalbėdami apie dolerio vertę ir gazolino pabrangimą, patarė J. Schlesingerį atleisti iš pareigų. Schlesingeris tvirtina, kad krašte esą pakankamai nevalyto gazolino, bet jis neturi priemonių gazolinui valyti. Kongreso atstovai bijo, kad Carterio pozicija gazolinui tvarkyti gali būti pati silpniausioji jo politikos vieta.

Prezidentas nepatenkintas Kongreso pasiūlymu racionuoti gazoliną, nes jis tikras, kad Kongresas šio klausimo laiku nesutvarkys. Prezidentas nori, kad 90 dienų laikotarpyje Kongresas priimtų įstatymą gazolino klausimui spręsti. Kongreso nutari-

mas turi būti aiškus. Jį turi suprasti ne tik savavaliauti linke šeichai, bet ir veikiantieji sovietų agentai. Šiomis dienomis gazolino klausimas turės būti išaiškintas ir išspręstas.

Turkijoje nušautas JAV kareivis

ISTAMBULAS, Turkija. — Penktadienį netoli Istambulo prie motelio stovėjo 22 Amerikos kariai ir laukė autobuso važiuoti darban. Į juos buvo paleista automatinio ginklo ugnis iš pravažiuojančios mašinos. Žuvo 21 metų Thomas Mostley, o vienas kareivis buvo lengvai sužeistas. Tik vienas ar du kariai dėvėjo uniformas, visi kiti dėvėjo civilinius drabužius.

Turkų policijos pranešimu, i grupę šaudė keturi vyrai, pasiėmę už medžių. Jie buvo ginkluoti šautuvais. Policijos žiniomis, tai buvo kairiasparniai teroristai.

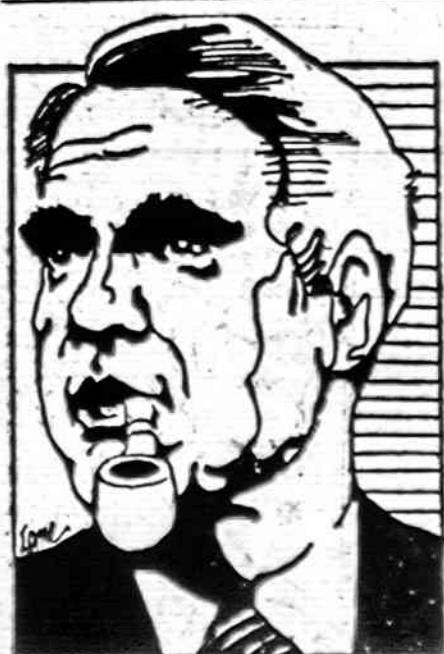
Tai yra antrasis JAV karių užpuolimas. Prieš apie mėnesį Izmiro vasarvietėse, esančiose vakarų Turkijoje, teroristai užpuolė JAV karių. M. Sgt. Edward A. Claypool buvo nušautas, o Sgt. Jeffrey P. Vail sunkiai sužeistas. Juos užpuolė keturi teroristai, vėdus pridengę kaukėmis. Jie naudojo rusų gamybos ginklus, šaudė iš pravažiuojančios mašinos.

Nustatyta, kad jie priklauso Turkų Liaudies Išlaisvinimo Frontui — komunistų teroristinei organizacijai, pasireiškusiai teroro veiksmais nuo 1970 metų.

Iš Rytų Vokietijos net diplomatai bėga

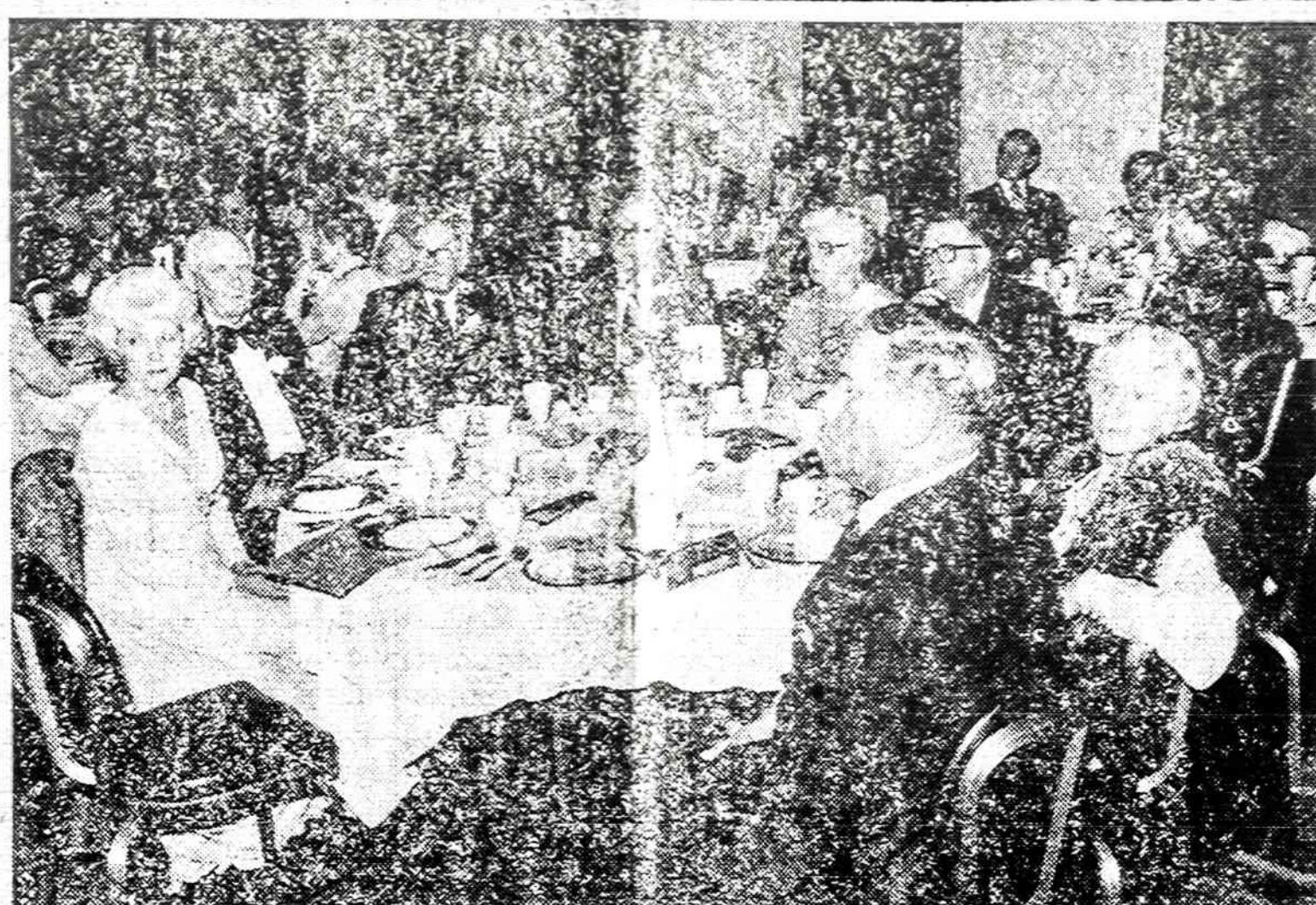
BONA. — Federalinės Vakarų Vokietijos valdžios pranešimu, komunistų valdomos Rytinės Vokietijos diplomatas, išvykęs oficialiais reikalais į Suomiją, pabėgo ir paprašė politinio pabėgėlio teisių.

— Sen. Ribicoff pareiškė, kad jis daugiau nekandidatuosias naujam senatoriaus terminui.

JAMES SCHLESINGER
Federal Energy
Administrator

James Schlesingeris, energijos tvarkytojas, žada imtis priemonių visoms gazolino reikalingoms tvarkyti.

Naujienu 65 metų sukakties vakaro stalo. Iš kairės į dešinę sėdi vakaro vedėja Kristina Austin, redaktorius M. Gudelis, ALTOs pirmininkas dr. Kazys Šidlauskas, SLA pirmininkas Povilas Dargis, Lietuvos Respublikos generalinė konsulė Juzė Daužvardienė, VLIKo pirmininkas dr. Kazys Bobelis, Teofilė Dargienė ir JAV Reorganizuotos Bendruomenės Centro valdybos pirmininkas dr. Vytautas P. Dargis. Visi klausia kanaaninko Vaclovo Zakarasko invokacijos.

NEW YORK TIMES PABALTIE- ČIUS PAVERČIA "RUSAIŠ"

Besurasinašėjant su New York Times'o atstovais D. K. Shipperio straipsniu apie Pabaltijį klausimu, išlindo yla iš maišo — paaiškėjo, kodėl NYT korespondentai, rašydami apie Sovietų Sąjungos tautas, dažnai vartoja keistus terminus.

Savo atsakyme prof. A. Landsbergiui, buvus NYT korespondentas Theodore Shabad cituoja dienraščio bendradarbiams privalomą rankvedį (The New York Times Manual of Style and Usage), kurio 180 p. rašoma: "Kalbant bendrai apie visos Sovietų Sąjungos piliečius, galima vartoti žodį 'rusai' (Russians may be used in general reference to citizens of the Soviet Union as a whole). Patsai Shabad priduria: "Terminas 'etniniai rusai' yra reikalingas jiems atskirti nuo 'rusų', kurie yra Sovietų Sąjungos piliečiai". Pastarojo dešimtmečio bėgve eiliniai ir neeiliniai amerikiečiai pamazų pradėjo susivokti, kad "Sovietų Sąjunga" nėra "Rusija". Pačioje Sovietijoje nerusų tautos priešinosi daugialypai, iš centro diriguojamai, rusifikacijai. O itakiausiasias JAV dienraštis nerusų Sovietų Sąjungoje paverčia kolektyviniais "rusais"! I tokį NYT analfabetiškumą ir aroganciją išeivija turėtų kuo veiksmingiau reaguoti. VLIKo Informacijos Tarnyba šiuo klausimu pasiuntė eilę laišku lietuviui bei nelietuviui diplomatom, kultūrininkams ir organizacijų vadovams.

Rašant New York Times'ui, laiškus geriausiai siųsti Arthur Ochs Sulzberger, Chairman and President, ir kopiją Walter Mattson, Executive Vice-President adresu.

Aleksejeva ir Venclova kritikuoja NYT straipsnį

Ljudmila Aleksejeva, neseniai Vakarus atvykusi Maskvos Helsinkio grupės narė, ir Tomas Venclova, atstovaujantis Lietu-

Ber irai vartojama perdaug elektros

Amerikos industrinė, komercija ir mokyklų sektorius metų savo patalpų apšvietimui sunaudoja elektros energijos 27 milijonus daugiau, negu reikia ir toms trims veiklos sritims išleisti beveik 10 nuošimčių visos elektros gamybos, o iš to kiekio nemažiau kaip 35 nuošimčiai išeikvojami bereikalingai perdėti iluminacijai, pasak Development Sciences, Inc. direktorius Howard F. Krachman Kalifornijoje. Tokiam kiekiui elektros šviesos pagaminti sunaudojama po trečdali milijono statinių naftos kiekvieną dieną.

Daugiau nei reikalinga elektros šviesos pradėta vartoti po II Pasaulinio karo, kol energijos produkcijos kainos tebebuvo palyginti žemos. Dabar, kaip Krachman sako, federalinės įstaigos ruošia naujas elektros šviesos normas, nes nustatyta, kad perdaug šviesos ir gyvulių kių retinoms benkia.

Studijuojami keli konservacijos metodai, kuriais bus sutaurinta nuo 30 iki 70 nuošimčių elektros šviesai išlaidų.

Sovietų bazė Vietname?

BANGKOK, Tailandas. — Vietnamo užsienio reikalų ministerija pareiškė, kad ir toliau leis Sovietų karo laivams pasinaudoti Vietnamo uostais ir priplaukoms, bet jokių būdu ne leis savo sąjungininkams komunistams steigti savo bazes Vietname. Pareiškime pabrėžiama, kad Vietname jokių svetimų kraštų kariškių bazių nėra ir nebūsią leista jų įsteigti.

Teisiamųjų gynybos advokatai tokį teismo nuolaidumą sveikindami pastebėjo, kad griežtas teismas būtų galėjęs kai kuriuos nuteisti visam amžiui ir opoziciją juos būtų padarę šventaisiais. — kankiniai.

PREZIDENTAS CARTER IR BREŽNEVAS VYKS Į AUSTRIJOS SOSTINĘ

SOVIETŲ VALDZIA NUSILEIDO, BET NORI
TOLIMESNĖ DERYBŲ

WASHINGTON, D.C. — Sekretorius Cyrus R. Vance ir sovietų ambasadorius Dobryninas galutinai susitarė strateginiu atomo ginklų sutartį pasirašyti Vienoje, Austrijos sostinėje. Sovietų diplomatai kreipė daugiau dėmesio į Brežnevo sveikatą. Jie turėjo galvoje silpnėjantį Brežnevo kojų raumenis ir paties Brežnevo nepaprastai didelį norą pačiam asmeniškai pasirašyti, kaip jis pats sako, patį svarbiausią mūsų laikų sutartimą. Brežnevas patarė sovietų maršalams nusileisti, kad nereikėtų pradėti naujų atomo bombų gamybą.

Sovietų karo vadai, skriausdami visus Sovietų Sąjungos gyventojus, prisigaminę didelių kiekius atomo bombų, tuo tarpu sovietų technikai dar nepajėgia pagaminti tokių priemonių, kuriomis būtų galima tas bombas perkelti, atsiunčiamas raketas pasitikti pusiauakelėje ir sunaikinti.

Brežnevas bijo, kad amerikiečiai neišgautų visos sovietų karo pramonės ir niekais nepaverstų pačios didžiausios sovietų karo vadų svajonės — valdyti visą pasaulį.

Sekretorius Vance, turėdamas galvoje silpnėjantį Brežnevo sveikatą, pasiūlė prezidentui Carteriui ir Sovietų tarybos pirmininkui Brežnevui suvažiuoti į saugią Norvegijos vietą sutartį pasirašyti. Bet rusai nenorėjo rizikuoti gana ilgo skridimo Baltijos vandenimis. Jie bijojo, kad sovietų lėktuvams kas neatsitiktų ir Brežnevas turėtų leisti į Baltijos bangas. Viena yra daug saugesnė. Vėk visą kelionę rusai gali skristi sovietų karo jėgų kontroliuojamoje teritorijoje. Brežnevas nešantis lėktuvus lengvai gali pasiekti Vienu. Jeigu būtų reikalo, tai sovietų karo lėktuvai Brežneva galėtų saugoti. Brežnevas lydi keli sovietų lėktuvai, nes jiems reikia vežti visą laboratoriją deguoniui teikti ir kitoms priemonėms. Gana dažnai Brežnevo

Siūlo JAV laivynui bazes Haifoje ir Aleksandrijoje

HAIFA, Izraelis. — Į Haifos uostą atplaukė draugiškumo vizitui 95,000 tonų lėktuvnešis Dwight D. Eisenhower, varomas atominė energija, priklausantis 6-tam Laivynui Viduržemio jūroje. Lėktuvnešį aplankė Izraelio ministras pirmininkas Menachem Beginas. Jis ant lėktuvnešio nusileido karišku malūnsparniu. Jį pasitiko 6-ojo Laivyno vadas adm. R. F. Scholtz. Izraelių delegacijoje buvo pirmininko pavaduotojas Yigael Yadin ir Krašto apsaugos ministras Ezer Weizman, juos atvedė JAV ambasadorius Samuel Lewis. Ta proga premjeras Beginas pareiškė, kad Haifos uostas yra 6-ojo Laivyno dispozicijoje ir išreikšė tvirtą įsitikinimą, kad tokį pat pasiūlymą padarys Egipto prezidentas Anwar Sadatas.

Būdamas Amerikoje premjeras Begin pareiškė prez. Carteriui, kad "Haifos uosto įrengimais gali naudotis JAV laivynas, kada tik bus reikalinga". Jis tuoj pat pridūrė: "Aš esu įsitikinęs, kad Haifa ir Aleksandrija gali būti draugiški uostai, gali suteikti savo įrengimus JAV Laivynui. Aš tikiu, kad prez. Sadatas su tuo sutiks".

— Maggie Thatcher sudarė naują kabinetą, bet jos ministreriai nesusigieda. Ji patarė ministreriais jokių pareiškimų nedaryti, bet jie nepatenkinti. Vienas jau rengėsi atsisakyti.

— Senatorius Edward Kennedy pramiegojo. Jis gal tikėtojis būti demokratų partijos kandidatu prezidento pareigoms, bet atstovai, matyt, yra pasiryžę balsuoti už Carterį.

kojų raumenys nebeklauso ir negali nuo kėdės jo pakelti ant kojų, o jeigu kartais ir pakelia, tai negali judėti. Šiaip Brežnevas gali kalbėti ir pasirodyti, bet jis negali laisvai judėti.

Pranešimai sako, kad Rusijos karo vadų tarpe taip pat nėra vienodų nuomonės dėl komunistinės santvarkos ateities. Rusijos karo vadai yra linkę krypti į demokratišką santvarką ir apkarpyti komunistų partijos galią, tuo tarpu yra didokas skaičius, linkęs krypti prie griežtos Stalino politikos. Brežnevas, kaip buvo ir Chruščiovas, linksta į demokratų pusę, bet jis būtinai nori pats valdyti.

Kurį tendenciją laimes, šandien dar sunku pasakyti. Su Brežnevo mirtimi gali pasibaigti ramaus sugyvenimo laikotarpis. Jeigu ši tendencija laimės, tai galimas naujas karo žymiai greičiau, negu daugelis tikėjo. Brežnevas, pasirašęs sutartį, tikisi pratęsti taikos periodą.

MICHAEL BLUMENTHAL
Secretary of Treasury

Anksčiau buvęs Kinijoje finansų sekr. M. Blumenthal džiaugiasi, kad pavyko susitarti su kiniečiais prieš 30 metų konfiskuotų JAV turtą reikalą.

KALENDORĖLIS

Gegužės 14: Justė, Motiejus, Milda, Volungė, Gintaras.

Saulė teka 5:10, leidžiasi 7:59.
Debesuotas, vėsepis, li.

Ginklų apribojimo sutartis SALT II

PRIEŠ JĄ PAŠISAKO DAUGUMA BALSUOTI
TEISĘ TURINČIŲ AMERIKIEČIŲ

Spauda ir žinių agentūros jau skelbia, kad 6 metus užtrukusių sunkios derybos dėl ginklų apribojimo sutarties SALT II jau pasibaigė kompromisu, priimtinu Sovietų Sąjungos ir JAV vyriausybėms. Tiek rusiškosios imperijos diktatorius Brežnėvas, tiek ir JAV prezidentas Carteris išreiškia pasitenkinimą didele tarpusavio ginklų apribojimo sutartimi ir jau ruošiasi ją birželio mėnesį iškilmingai pasirašyti, tik dar nesutaria dėl vietos — Kopenhagoje, Ženevoje ar Vienoje.

Vyriausybę galvų parašai po sutartimi ginklavinimo klausimo dar neišsprendžia. Sutarties priešinis didelė dauguma Amerikos balsuotojų. Gal todėl prezidentas Carteris būsimą 1980 metų prezidentinių rinkimų priedangoje, padedant vyriausybės nariams, pradėjo važinėti po Ameriką ir vartyti didelę akciją už minėtą ginklų apribojimo sutartį.

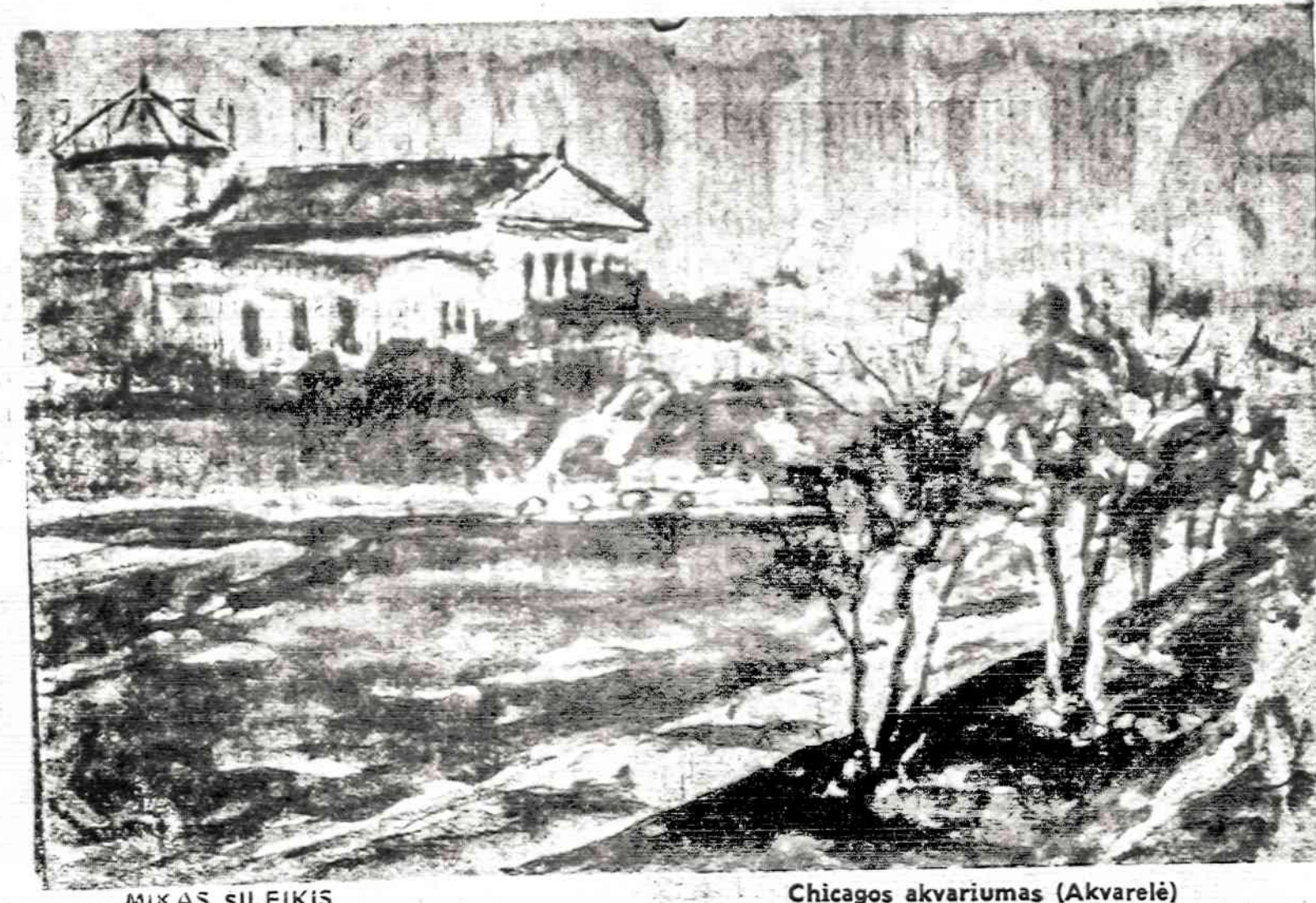
Neperseniausiai susikūrusios ir labai stipriai pasireikškusios organizacijos AMERICAN SECURITY COUNCIL nuo šių metų kovo 29 d. iki balandžio 4 d. surinktomis žiniomis, visu JAV balsuoti teisę turinčių piliečių 80% priešingai SALT II sutarties, jei ji būtų patvirtinta tokia kaip yra susitarta. Jie pritaria ginklų apribojimo susitarimui, bet tik su sąlyga, kad JAV neatsirastų antroje vietoje prieš Sovietų Sąjungą apsiginklavime ir nebūtų susilpnintas Amerikos saugumas, ypač turintis dėmesį, kad rusišką imperiją stipriai ginkluojasi, norėdama sukommunistinti visą pasaulį.

Balsuoti teisę turinčių Amerikos piliečių 80% priešingai susitarimui, kuris nesuvaržė bombonešių ir atomų nešančių raketų gamybą, pasiekiančių bet kuria JAV teritorijos vietą. Sovietų taip vadinamas ir užpakalį šaudantis bei raketas svaiginantis bombonešis ir raketa SS-20

pasiekia visus pasaulio taškus ir kurių gamyba neapribota SALT II sutartimi. Balsuotojų manoma (63,7%), kad sutartis SALT II yra nepatenkinama ir todėl nepriimtina. Balsuotojų 68,9% priešingai susitarimui, kuris neleidžia JAV turėti pakankamą skaičių apsigynimo priemonių prieš puolancias ir atomų bombas nešančias raketas bei bombonešius. Kaip žinia, pilna apsigynimo galimybė JA Valstybėms buvo atimta SALT I ABM sutartimi. Atrodo, kad apsigynimo suvaržymas yra paliktas ir SALT II sutartyje. Tais sumetimais net 98,4% balsuotojų pasisako tik už tokią sutartį, kuri leistų JA Valstybėms išvystyti apsiginklavimo ir techninę persvarą, arba bent lygią su Sovietų Sąjungos.

AMERICAN SECURITY COUNCIL organizacijos žinios, išnagrinėjus turimas žinias apie SALT II sutartį, randama, kad sutartis ne tik kad nesuteikia turėti techninę apsiginklavimo persvarą, bet, priešingai, sutartis pastato JAV saugumą į pavojų ir kad Sovietų Sąjungos puolamųjų strateginių ginklų srityje turės persvarą santykiu 2:1, ir kad sovietai, megatonais skaičiuojant, turės 6 kartus daugiau atominių bombų už JAV. Be to, apsigynimo strateginių ginklų srityje sovietai viršys amerikiečius santykiu 47:1. Ir prie to viso reikia turėti dėmesį, kad SALT II sutartimi JA Valstybėms yra uždrausta gamintis apsigynimo taip labai išgarsintą neutrono bombą ir ją nešančią, nepagaunamą ir taikinį lengvai surandantį raketą, kurią taip labai norėjo gauti Vakarų Europa savo miestų ir teritorijos apgynimui užpuolimo atveju.

Tenka pabrėžti, kad AMERICAN SECURITY COUNCIL organizacija turi tikslą turėti tąką pasaulį, bet tik per JA Valstybių stiprybę — ekonomi-

MIKAS SILEIKIS

Chicagos akvariumas (Akvarėlė)

ne, techninę ir karinę — ir kuriai priklauso abiejų JAV politinių partijų 196 kongresmanai, didelė dalis senatorių, 166 organizacijos, tiek amerikiečių, tiek ir pavergtųjų tautų, ir labai didelis skaičius civilinio ir karinio elito. Mano manymu, per šią organizaciją galima atsiekti, kad Maskvos ponai panaikintų už geležinės uždangos siunčiamoms dovanoms, kad iš kalėjimų išleistų disidentus, žmogaus teisių kovotojus ir kitus neteisėtai režimo kankinamus Sovietijos kacetuose, ypač, kai dabar bus sprendžiamas Amerikos kongrese SALT II sutarties likimas ir kai Maskvos ponai prašo JA Valstybių suteikti jiems didžiausių prekybos lengvatų.

V. Prūsas

— Žmogaus prigimtis per daug linkusi į pasimėgavimus, kad galėtų juos praleisti. Kai jie yra čia pat po ranka, ir patys vertingiausi ir garsiausi atradimai vispūsčiai yra naudojami visada buvo atrasti žmonių, kurie nebuvo turtingi.

— Moters dainavimas, lygiai kaip vyro gražuliavimas, — begaliniai stipri jėga. Sharley

LATVIJA IR LATVIAI

Mūsų ir latvių tautos gyvena viena šalia kitos nuo amžių. Ir likimai abiejų tautų giminingų tautų dažnai būna panašūs. O kaip vieni apie kitus žinom? Tas žinomas labai skystas. Gera vokiečiams, austrams ir vokiečiai kalbantiems šveicarams pasidomėti vieni kitais, kai jie naudojasi ta pačia kalba. Mūsų tautų kalbos per amžius yra jau tapę viena nuo kitos nutolusios, kad nebeįmanoma nei susikalbėti, nei vieni kitų rašytiniais salthais be vertimų pasinaudoti. Vadinasi, jei nori pasidomėti, kas kalbama ar rašoma, turi mokytis broliškos tautos kalbos. O mokomasi paprastai dvių tautų kalbų. Taigi mums ir latviams geriau pažinti šiuo metu bene prieinamiausia yra naudojantis tais veikalais, kurie išleidžiami, sakysim, angliu.

Dabar kaip tik Londone „Daugavos Vanagis“ organizacija išleido didelio formato 48 puslapių populiariąjį parašytą brošiūrą angliu kalba, pavadintą „Latvia and Latvians“, kurioje pateikta pagrindinių žinių apie šią lietuviams brolišką tautą nuo nepriklausomybės pradžios iki šių dienų — apie krašto ir tautos laimėjimus, niokojimus okupacijų metais ir latvių veiklą sveturi.

Likimai abiejų tautų kai kuriais atvejais panašūs, o kai kuriais skirtingi. Kai mūsų Lietuva, pasibaigus savarankiškų valdovų erai, buvo suplakta su Lenkija ir paskui pateko Rusijos carų valdžiai, tai Latvijoje ilgus amžius dominavo vokiški baronai. Kovojantiems už nepriklausomybę po pirmojo pasaulinio karo, latviams šiek tiek ir pagalbą pajėgė ateiti britai. Vis ta Baltijos jūra, prieinama laivais. Tačiau ji, tur būt, kalta, kad šiandien i Latvija yra primarmėję žymiai daugiau „plėčiosis tėvynės“ piliečių, negu i Lietuvą. Vargu būtų teisingas spėjimas, kad tie piliečiai veržiasi vien ten, kur daugiau duonos.

Sunku, žinoma, lyginti abie

jų kraštų nepriklausomybės laisvę, kaip padarytą pažangą — tai būtų studijų sritis. Bet labai idomu, kad nepriklausomybės laikais parlamento rinkimuose varžydavosi net 39 politinės partijos, kad partijų tarpymasis K. Ulmanį ir gen. J. Balodį pirtvertę suruši perversmą, bet tik 1934 m. Tas perversmas nedavęs jokių kankinių, tuo tarpu kai Lietuvoje tuoj pat po gruodžio 17 d. buvo paskubom sušaudyti keturi komunistai, kurių vardai dabar dešimtmečiais kartojami, kaip tikrų partijos kankinių.

Istorijos faktai rodo, kad latviai gal noriau eina tarkininkau tik karo metu. Štai pirmojo pasaulinio karo metu rusų armijoje buvo nemaža ir lietuvių, bet latviai turėjo savo pulkus už mažomis teisėmis. Dalis karių iš tų pulkų vėliau perėjo i bolševikų pusę. Ir pastarajame kare, tur būt, abiejose pusėse latvių buvo daugiau negu lietuvių. Kaip brošiūroje rašoma, net ir pirmasis sovietinis Berlyno komendantas buvo latvis generalas majoras Berzarinas.

Pirmosios okupacijos abiejose kraštuose bus maždaug panašios.

Šiai praėjusios — su nacionalizacija, areštais, žudymais, tremimais. Tik šio pokario metais vėl prasidėjo didesni skirtumai. Lietuvoje tada prasidėjo ilgai užtrukęs partizaninis karas, pareikalavęs daug aukų. O Latvijoje Chruščiovo laikais partijos viršūnėje buvusieji kai kurie latviai buvo pasukę reikalus i tautinį komunizmą, padidindami latvių pareigūnų galią, išsireikalaudami savo kalbai daugiau teisių įstaigose, poskelbdami potvarkį, kad atėjūnai turi išmokyti latvių kalbą. Tada būdavo skiriama daugiau lėšų remontuoti istoriniams paminklams, buvo spausdinama daugiau latviškų knygų. Bet tas laisvenis laikas greit pasibaigė, ir už prėlatvišką veiklą atsakingieji buvo ne tik pašalinti iš pareigų, bet kai kurie ir ištremti. I atsakingiausias vietas buvo sudodinti iš Rusijos atsiųstieji surusėję latviai ar rusai, ir rusinimas buvo sustiprintas. Statistika rodo, kad dabar Latvijoje tik 42,7 procentai gyventojų savo gimtąja kalba kalbą latvių kalbą, 48,2 proc. — rusų. Tačiau 9,1 proc. yra latvių kalbą pasirinkę kaip naują jų gimtąją kalbą, ir tuos procentus sudarą Latvijoje gyvenantieji lenkai ir lietuviai, kurie priešinosi rusinimo įtakai.

Vyksta rusinimas, bet vyksta ir pasipriešinimas. Ankstyvaisiais pokario metais vyko i partizaninis judėjimas. Vėliau buvo drastiškai susidorojta su tautiniais komunistais. Apie 250 aukštus pareigas ėjusių ir apie 2.500 eilinių komunistų buvo ištremta iš partijos, nemaža ir i tremta už „nacionalinius nukrypimus“. 1962 m. jauni latviai buvo sudarę grupę, kurios siekimas — išjungti iš Sov. Sąjungos Latviją, Estiją ir Lietuvą. Tų grupės nariai buvo nušauti po 7-15 metų kalėti. Buvo nemaža ir kitų faktų.

Karo pabaigoje artėjant sovietams armijoms, latvių buvo tūkantis tūkantis. — Iš E. Lietuvės

Modernus jaunūolis

Algiukas sulaukė 18 metų. Jį pasisaukė tėvas ir sakė:

— Algiukai, dabar tu esi jau vyras ir gali kaip toks elktis. Leidžiu tau rūkyti ir štai imk mano cigaretes.

— Dėkui, tėveli. Geriau tu jas rūkyk. Aš jau prieš tris mėnesius arčiau, latvių buvo tūkantis tūkantis.

Neleiskim okupantui mus apgauti!

BRANGUS TAUTIEČIAI!

Mūsų opozicija išranda vis naujus, žemus ir nepadorius kovos metodus Reorganizuoti Bendruomenę! Šmeikti ir niekinti. Štai DRAUGE (bal. 23 d. vedamajame) Bronius Kviklys rašo: „Per visą savo 22 metų gyvavimo laiką ši lietuvių tirtovė buvo tik vieną kartą (1976.XII.12) pačių lietuvių — gudelių bendruomenės“ ir Chicagos nacių — gyvosios lietuvių tirtovės nepamatuotai užpulta“. Čia Kviklys kalba apie protestą prieš komunistinių filmų rodyimą Jaunimo Centre. Jo šifoks išsireikšimas yra niekšiškas melas!

1) Martynas Gudelis, geras patriotas ir mūsų draugas, nieko bendro tiesiogiai su mūsų organizacija neturi, ir mūsų Bendruomenę vadinti „gudeline“ yra tik Kviklio išsigalvotas absurdas. 2) Mes niekada nepuolėme Jaunimo Namų, mes juos gerbiame. Kviklio minėtas protestas buvo suruostas Jaunimo Namams apsaugoti! Buvo protestuojama prieš komunistinių propagandinių filmų rodyimą, kuris būtų Jaunimo Namus visai sukompromitavęs. Žinoma, bet kokią sovietų propagandos kritiką Kviklį, kažkodėl, labai jaudina, ir jis bijo ta tema teisingai kalbėti.

3) Kviklio išgalvota nesamone, kad mes tą demonstraciją ruosime drauge su nacių, yra irgi niekšiškas melas. Nacių atsidėmimas demonstracijoje, greičiausiai, buvo provokacijos aktas. Kas jiems apie demonstraciją pranešė, mes tikrai nežinome, bet yra davinčių, kurie rodo, kad naciai buvo kviesiti mums labai nepalankių žmonių.

Ta pačia proga norime įspėti netiuviską visuomenę, kad panašiai, kaip anuo metu buvo baidyta Jaunimo Centre, sovietinių filmų brukimas ir visuomenės disorientavimo akcija tęsėsi. Neseniai tokie filmai buvo rodomi privačiose salėse Chicagos siaurėje, o dabar jau sovietų propagandistams pavyko įkelti koją i Marquette Parką. Gegužės pradžioje vienas sovietinis filmas lietuvių kalba ir lietuviška tema bus rodomas vienoje užiegoje. Nenorime to filmo čia reklamuoti, tad adresu neminime. Tačiau, gavę kvietimą to filmo žūrėti, būkite atsargūs. Nors pats filmas gali būti labai nekalto pobūdžio, vis tiek tai yra sovietinių agentų — propagandistų bandymas įkelti koją i mūsų kolonijas.

Mes pilnai suprantame didelį visų mūsų sentimentą pamatyti lietuvišką filmą, bet mes turime neužmiršti, kad tas filmas siunčiamas ne lietuvių kenciančios tautos, bet okupanto propagandinės mašinos. Filmą yra sovietų cenzorių aprobuotas. Be to — šiandien rodyti tik nekaltą, mūsų tautinį sentimentą kutenantį, filmą, o po kiek laiko, kai ta prisimsime, jau pradės kisti tikrą propagandą, kuri gali būti ypač žalinga mūsų jaunimui.

Svarbiausia gi reikia atminti, kad šioji filmų propaganda yra skirta — per tautinį sentimentą — palaužti mūsų tvirtą nusistatymą, kad Lietuva yra okupuota, kad tauta kencia. O jei mes prisiminsime visas „kultūrinio bendradarbiavimo“ priemonės mūsų tautinei valiai silpninti ir mgydyti, sovietų propagandistams bus visai nesunku mus, kaip pabirusios lietuvių stabarus, visai suskaldyti ir mūsų valią kovoti už Lietuvos laisvę palaužti.

Brangieji tautiečiai, apsisvarstykite ir elkitės pagal savo sąžinę ir su pilnu supratimu, prie ko tas viskas veda!

REORGANIZUOTA BENDRUOMENĖ

New Cookbook — A "Sneak Preview"

Fragrant Pumpkin Nut Bread and luscious **Buttery Apple Squares** are sure to become harvest-time favorites, whether to warm a chilly let's-stay-at-home evening or provide a congenial welcome to friends or relatives. These kitchen-tested recipes are a "sneak preview" of a brand new hard-cover cookbook.

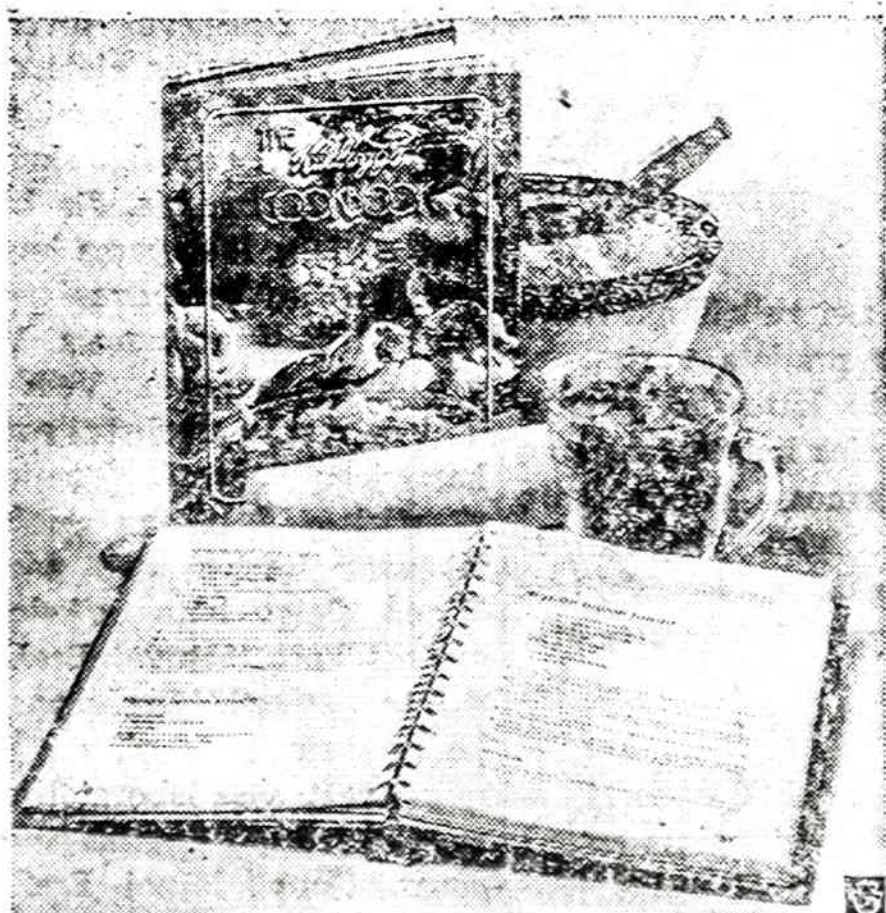
The Kellogg's Cookbook includes 200 pages of recipes, over 80 of which are shown in full-color photographs throughout the book.

It is being offered for \$3.50 and two box tops on packages of several of the company's cereals and other convenience foods.

PUMPKIN NUT BREAD

- 1½ cups regular all-purpose flour
- 2 teaspoons baking powder
- ½ teaspoon baking soda
- ½ teaspoon salt
- 1 teaspoon ground cinnamon
- ½ teaspoon ground cloves
- ½ teaspoon ground ginger
- ½ teaspoon ground allspice
- ½ cup regular margarine or butter, softened
- ½ cup sugar
- 2 eggs
- ½ cup milk
- 1 teaspoon vanilla flavoring
- 1 cup solid pack pumpkin
- 1 cup All-Bran cereal or Bran Buds cereal
- ½ cup chopped nuts

• In small mixing bowl, stir together flour, baking powder, soda, salt and spices. Set aside.
• In large mixing bowl, beat margarine and sugar until well blended. Add egg, milk and vanilla. Beat well. Stir in pumpkin, All-Bran cereal and nuts. Add flour mixture. Mix until well combined. Spread batter evenly in well-greased 9x5x3-inch loaf pan.
• Bake in oven at 350° F. about 50 minutes or until wooden pick inserted near center comes out clean. Remove from pan. Cool completely on wire rack before slicing. Serve hot with sugar and/or with style with softened cream cheese as the filling, if desired. Yield: 1 loaf
NOTE: 1 cup pumpkin is half of a 1 lb. can. Remainder can be frozen.

BUTTERY APPLE SQUARES

- 2 cups Rice Krispies cereal
- 1½ cups regular all-purpose flour
- ½ teaspoon salt
- ½ cup regular margarine or butter
- ½ cup milk
- 2 tablespoons regular all-purpose flour
- ½ teaspoon ground cinnamon
- ½ teaspoon ground nutmeg
- ½ cup sugar
- 5 cups sliced, pared tart apples (about 1½ lbs.)
- 1 tablespoon lemon juice
- Confectioners' Sugar Glaze

• Crush Rice Krispies cereal to fine crumbs. In medium-size mixing bowl, stir together crushed cereal, the ½ cup flour and the salt. Cut in margarine until mixture resembles coarse meal. Add milk, stirring until mixture is moistened. Pat half the dough in bottom and about half way up the sides of greased 9x9x2-inch baking pan. Set aside.
• Stir together the 2 tablespoons flour, the cinnamon, nutmeg and ½ cup sugar. Mix with sliced apples. Spoon into crust. Sprinkle with lemon juice. Set aside.
• Roll out remaining dough on lightly floured surface to fit pan. Place over apples. Prick crust with fork 3 or 4 times.
• Bake in oven at 375° F. about 45 minutes or until apples are tender. While still warm, drizzle with Confectioners' Sugar Glaze. Cut into squares and serve warm or cooled. Yield: 9 servings
VARIATION: 2 cups Corn Flakes cereal, crushed to measure ½ cup, may be substituted for the Rice Krispies cereal.
CONFECTIONERS' SUGAR GLAZE
1 cup sifted confectioners' sugar
• Combine sugar and water in small mixing bowl, stirring until smooth. If a thicker glaze is desired, add ½ to 1 teaspoon more water. Yield: ¼ cup
VARIATION: 4 tablespoons lemon or orange juice may be substituted for the water.

Buy a car no larger or more powerful than you need. Don't be a Born Loser!

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/4 %
a year

Paid and Compounded Quarterly

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 7 1/2 %

Mutual Federal Savings and Loan

222 WEST CERMACK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
Fritz KALINOSKAS, President Phone: Virginia 7-7747
HOURS: Mon.-Fri. 9-4 Thurs. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for **HOME financing.**

AT OUR LOW RATES WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Kanados naujienos

MONTREALIO JAUNIMO ANSAMBLIS "GINTARAS"

Paminėdamas savo veiklos laiko "Metų" deklamaciją ir po dešimtmetį, "Gintaras" šių metų gegužės 5 d. suruošė iškilmingą koncertą Ville La Salle, Quebec priemiestyje, Andre Laurendeau CEGE didelėje 800 vietų koncertų salėje.

Koncerto pasiklausyti atvyko beveik pilna salė lietuvių ir sveiktųjų.

Ansamblui naujai persiorganizavus, koncerte dalyvavo 70 jaunuolių nuo 9 iki 25 metų amžiaus, kuriems vadovauja irgi jauni vadovai, buvę ansamblio dalyviai: Algis Lapinas — orkestrui, Andrius Lapinas — "Gintarėliui" ir Ina Kličiuvienė — dainavimui. Ansamblio vadovė yra Rasa Lukoševičiūtė, ji moko ir tautinius šokius.

Šis šventiškas koncertas buvo prarastas Kristijono Donelaičio "Metų" plane. Koncerto eigoje buvo skaitomos iš "Metų" ištraukos, kurias paruošė Monika Jonynienė. Erdvios scenos sienos dailininkės K. Bendžiūtės-Makauskienės buvo meniškai išdekoruotos "Metų laikų" fragmentais.

Dekoracijos ir koncertuojantieji dalyviai, Stasio Jaugelio ir Algio Kličiaus buvo labai efektingai apšviesti įvairių spalvų prožektoriais.

Vincas Piečaitis ir Rimas Lapinas — techniniai scenos vadovai — labai įdomiai grupavo scenoje dalyvių grupes, išpūdinę naudojo garso efektus.

GINTARIEČIŲ KONCERTAS prasidėjo ištraukos iš K. Donelaičio "Metų" deklamacija ir po dešimtmetį, "Gintaras" šių metų gegužės 5 d. suruošė iškilmingą koncertą Ville La Salle, Quebec priemiestyje, Andre Laurendeau CEGE didelėje 800 vietų koncertų salėje.

jos, iš keturių ansamblio grupių, pačios mažosios dalyvės pakankiavo "Suk, suk rateli", "Palankė, palankė" ir orkestro lalvyių grupė pagrojo "Kur gintaras".

Pirmoje dalyje liaudies instrumentais orkestras solo pagrojo "Eglė žalčių karalienė", ir Suvalkiečių šoki. Antroje dalyje — "Dunda Klumpės" ir dainą "Bilūnėli žalias".

Dainininkių grupė padainavo "Linelius roviau ne viena", "Staugia vėjas" ir antroje koncerto dalyje — "Aš per kaimo alytėlę" ir jau visai iškritusi iš "Gintaro" liaudiško stiliaus, dar regirdėta, pigų šliagerį "Prisimink". Šliageriams neturėtų būti vietos "Gintaro" dainų repertuare.

Grojančiam ansamblio orkestrui ir dainininkėms dainuojant, šokėjai (spalvoti prožektoriai apšviesti) labai gražiai atrodė — pasipuošę stilingais drabužiais, gintarais, karūnomis, juostomis ir net visos mergaitės buvo su karšomis (tik negerai, kad ant kaktos susidraikę plaukai uždengdavo akis, o ir akiniai tiesiog žudė akių spindintį grožį).

Abiejose koncerto dalyse buvo pasakota net 23 šokiai! Nuo rugsėjo mėn. šokėjai, dirbdami su savo nauja mokytoja Rasa Lukoševičiūte, padarė labai žymią pažangą. Gerai susirepetuoti, ritmiškai disciplinuoti vikrūs judesiai — šokiai įgavo naujų labai įdomių figūrų.

Zigmąs Lapinas, "Gintaro" ansamblio įkūrėjas

Publ'koje turėjo didelį pasisekimą šokiai "Sadutė", "Rezgimė", vyrų komiškas "Pakelti kojis", "Oželis" ir ansamblio vėteranų šauniai pasokta "Subatėlė", "Našlins Jonkelis" ir visi kiti šokiai, dainavimas, orkestras, deklamacijos, šviesų ir garso efektai. Visa tai buvo palydėta gausiais apdovanojimais sušlavėjusių žiūrovų. Koncertas tęsėsi 1 val. ir 45 min.

Dabar, kai atjaunėjęs "Gintaras", atsistojęs tvirtai ant savo stiprių jaunų kojų, suruošęs tokią grandiozinę koncertą ir pamatęs pats save, galės apsimastyti, kiek dar reikia padirbėti tobulėjimo link: šlifuojant šokių judesius (gal net trumpinant jų figūracijas), ruošiant naują dainavimo repertuarą ir kaip tobuliau suderinti orkestro pučiamuosius ragus, birbynes, lumbelius, skrabalius ir tvoras, kad jie išsilaikytų per visą koncertą tikroje tonacijoje.

Visi deklamatoriai nenukrypo nuo lietuviško tono. Jų tarsena buvo be jokio akcento, aiški ir gerai girdima tokioje didelėje salėje.

Koncertui pasibaigus, JUOZAS PIEČAITIS, Tėvų komiteto pirmininkas ir "Gintaro" mitybos vadovas, pasveikino ansamblio dalyvius įteikdamas dovaną ir, padėkojęs taip gausiai atsilankiusiems, pakvietė buvusius ansamblio vadovus ir "Gintaro" kūnus į sceną.

Nauja ansamblio vadovė Rasa Lukoševičiūtė pasveikino "Gintaro" ansamblio įkūrėją Zigmą Lapiną, ilgus metus vadovavusį ansambliui, kuris ir dabar harmonizuoja orkestrui muziką ir daug padeda jauniems vadovams savo patarimais.

Gintaro ansamblio vardu sveikino ir savo vadovė Rasai įteikė dovaną Linas Staškevičius. "Gintaro" kūnai: E. Kardelienė, krikštavaičius keliais žodžiais pasveikino, Monika Jonynienė įteikė didelę puokštę raundų gvardikų ir dvi dėžes saldainių, o kūnas J. Šablauškas perskaitė sveikinimo telegramą, kurioje dainuota: "Gintaro, Gintaro, Gintaro, Gintaro".

Pirmoji "Gintaro" tėvų komiteto pirmininkė Irena Lukoševičienė kalbėjo prancūziškai sveikindama ansamblių ir kitataučius svečius, ir pakvietė scenon Imigracijos ministerio padėjėją J. Lariviere, kuris ansamblių pasveikins pareiškė nusistebėjimą, kad lietuvių, gyvenantių Kanadoje taip ilgai ir taip toli nuo savo pavergtos tėvynės, sugebėjo suburti (kaip nė viena kita etninė tauta) tiek daug jaunimo į tokį gražų "Gintaro" menišką ansamblių. Linkėjo mums sėkmės siekiant agauti savo tėvynės laisvę ir žadėjo, kur ir kada tik bus galimybė, visada padėti mūsų pastangoms. Reikia čia dar pasakyti, kad Imigracijos ministerija šią sukuriamą "Gintaro" šventę parėmė \$3,000 ir bankas "Litas", nuolatinis ansamblio rėmėjas, šį kartą paaukojo dar \$300. Gal buvo ir daugiau panašių dovanų, bet apie kitas neteko sužinoti.

Iškilnoms pasibaigus, visi buvo pakviesti į Aušros Vartų salę, kur buvo tęsiama šventė. Ir čia buvo pilna salė svečių ir atėjo visi ansamblio dalyviai. Ilgas stalas buvo apkrautas namie pagamintais ir žalumynais papuoštais skanumynais. Vėliau buvo kūmų atvežti su

ST. PETERSBURG, FLA.

ALTOS SKYRIAUS GEGUŽINĖ, GELIŲ PARODA

Darba pradėdamas, pasitiekė p. Kairiui už muziką. Bet diavim, pusę darbo tuo pačiu džiausia padėka tenka išreikšti būsi padaręs. Ir kiek bus geres. ir pirmuinkui p. Rūkštelei. Juk nės pastangos, tiek geresnes pa-be jo pastangų ir ryžto, varga sekmes apturėsi.

Perktadienį, gegužio m. 3 d. rėti tėmis puikioomis progomis. Semincle parke įvyko ALTOS Baigdamas pirmininkas p. Skyriaus antroji šių metų gegu-Rūkštelė pranešė ir labai "liūd-zinė, tikriau, gėlių paroda. Die-na buvo graži, svečių suvažia-gužinė yra ALTOS paskutinė ir vo gana daug. Dang buvė ir do-be rudens kitos nebus rengia-ma. Atseit, per vasarą teks liū-tina, kad si gegužinė būtų ga-lėjusi būti tokia sėkminga dėl to, kad, dar taip neseniai buvo bu-vusi pirmoji išvyka. Taigi, kur noras, ten galia, kur vienybė ten ir galybė.

Svečiai, pasistiprinę lietuviš-kais valgiais ir užsigardžius pyragaičiais ir kavute, linksmi-aią pralaido, pasižnekučiuoda-mi, o kam sveikata leido dar ir polkute, valcą ir suktyj apsuks. Garbė rengėjams, garbė darbš-čiosiems ir sumanomoms seimi-ninkėms.

ALTOS skyriaus pirmininkas dail. p. A. Rūkštelė tarė padė-kos žodį svečiams ir aukų auk-tojams, pastebėdamas faktą, kad be svečių atsilankymo, be jų gausių dovanų, ši gegužinė ne-būtų buvusi tokia sėkminga. Ypatinga padėka buvo išreiksta visiems darbu prisidėjusiems, būtent: p. Purtiliūnei, p. Krau-jeliūnei, p. p. Valauskams, p. Lukiūnei, p. Mačionienai, p. Galvydiūnei, p. Žvyniūnei, p. Šiaudukiūnei, p. Kriaučiūniui, p. Kugeliūnei, p. Kinduriūnei, p. Bacevičiūnei, p. Rūkštelienai ir

žvakėmis ir daugelio ponių pa-gaminti tortai. Sugiedota "Gin-tarui" ilgiausiu ir darbingu me-tu ir linksmi šokta iki vėly-iausios nakties.

Antrąjį dešimtmetį "Gintar-s" pradės Europos Londone koncertuodamas Ketvirtąjo Pa-saulio Lietuvių Jaunimo Kon-greso atidaryme.

Visi linkėjome mūsų miellam "Gintarui" dar ilgas, ilgas me-tus džiuginti savo koncertais ne-tik mus montrealiečius, bet ir viso laisvojo pasaulio lietuvius, išsibarsčiusios toli nuo mūsų tė-vynės Lietuvis.

Elzbieta Kardelienė

kykloje ir Kybartų gimnazijoje. Baigė kunigų seminariją ir 1927 m. rugpjūčio 31 d. arkiv. P. Ka-revičius Virbalio bažnyčioje su-teikė kunigystės šventimus. Vė-liau studijavo filosofiją ir teo-logiją Fribourge ir Romoje. Yra parašęs keletą knygų ir daug religinių, mokslinių straipsnių.

Nuo 1932 m. darbavosi Vil-kaviškio kunigų seminarijoje. Buvo tos seminarijos profeso-riumi ir dėstė šventųjų Raštą. 1937 m. pakviestas į Kauno teo-logijos filosofijos fakultetą. 1940 m. liepos 18 d. buvo pas-kirtas Vilkauskio vyskupo pa-gebininku. Konsekracija įvyko ty metų rugpjūčio 4 d. Vilkaus-kio katedroje. Tuomet komunis-tinė Rusija jau buvo užėmusi Lietuvą ir visos iškilnės praė-jo liūdėsio ženkle. Savo parei-gas ėję pirmaisiais bolševikinės ir nacinės okupacijos metais.

Tremtyje lankė pabėgėlių sto-vyklas ir atliko visą eilę svarbių kelionių į kitus pasaulio kraštus. Nuo 1950 m. vadovavo Lietu-vių šv. Kazimiero Kolegijai Ro-moje.

1956 m. vysk. V. Padolskis lankėsi Anglijoje. Tų metų gegužės 20 d. Lietuvių Sodyboje buvo suruostas Anglijos lietuvių katalikų kongresas "Už gerasių pasaulį". Čia ganytojas laikė Pontifikalines Mišias už Lietu-vos laisvę ir buvo atnaujintas pasiaukojimas Nekalčiausiai Marijos širdžiai.

Vyskupas Vincentas Padols-kis mirė 1960 m. gegužės 6 d. Palaidotas gegužės 9 d. Romos Campo Verano kapinėse.

V. Vytenietis.

— Mūsų taip vadinamus ara-biškus skaitmenis, patys arabai vadina indiskais.

I. Krs.

Koks atstumas nuo mūsų iki saulės

Viena iš įdomiausių atstumo nuo žemės iki saulės iliustracijų būtų tokia:

Žinoma, kad pojučiai per-siduoda per nervus ne aki-pirštui, bet 33 metrų per se-kundę greičiu. Įsivaizduoki-mė, kad 5 metų vaikučio, išie-susio į saulę ranką, ranka iš-augo tokia, kad jis galėjo pa-siekti saulę ir net apsidenginti pirštu.

Tokiu atveju vaikas pajustų skausmą tik tada, kai sulauktų 150 metų amžiaus. Todėl, kad skausmo pojūtis tik per 145 metus atbėgtų nuo pirštų tokios "rankos" iki ner-vinių centrų.

VYSK. VINCENTAS PADOLSKIS

Vyskupas V. Padolskis, kurio šimet minime 75 m. gimimo sukaktį, yra Suvalkijos krašto sūnus. Gimęs 1904 m. balandžio 21 d., Virbalyje, Vilkauskio aps. Mokėsi vietos pradžios mo-

For your headache get extra strength and safety, too.

Anacin® has extra strength. More strength than any regular headache tablet. And Anacin combines that strength with safety.

Like all leading headache tablets, Anacin starts with a pain reliever recognized safe Extra strength with safety. That's common sense. That's Anacin.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasmunas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba. Gražiai iliustruota. 150 psl. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Kocius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos santrauka nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 142 psl., kaina \$2.00.

Dr. Juozas B. Kocius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai D.K. Vytauto bročiai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius ir Naujienas arba atsiųsus čekį su pinigine priedais.

NAUJIENOS

1739 North Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradėjo pro tūpstantį sniegą liepa lazdynui iškliesti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkalšo medžių šakas žirgūnais, kaip konfetėmis ir parnau įveda į gamtos vaizdų ir garų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiose gamtos scenovaižiniuose svaioja, juokauja ir verkia poetai, pajėgdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis - Valdonė, 2VAIGZDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.00.
2. Jurgis Baltušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kūleninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butkų Jūzė, EILERAŠČIAI IR RAŠTAI. 153 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VETROJE. Eilų rinktinė, 108 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgellionis, GLODI - LIODI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anapolius Kairys, AUKSINĖ ŠEJA. Eilėraščiai, 98 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENTĖ. Eilėtuot pasakojimai apie šviesintąs lietuviškas senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$3.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilėlis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukla, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Savičius, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00.
11. Stasys Savičius, AUKOS TAURĖ, 81 lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Savičius, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilėtuot kūrinė. 141, 82 psl. \$1.00.
13. Petras Savičius, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Tyruolis, AGUONOS IS SMALIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumilaitė, KARALIAI IR SVENTIEJAI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos poezija, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Juras, BOK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti ir Naujienų raktinę arba užsakyti pakūt, pridėdami čekį ar piniginį orderį.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbimas, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskas, ŠIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie lietuvių bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapočinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsė. Tai yra Amerikoje besilaukiančio ir patvariai įsikūrusio asmenio istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS ĮSPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naujakioje, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką tai žmonės pasakė. 90 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

M. Žolanko, SĄTŪRINĖS NOVĖLĖS. Genialus rusų rašytojo 60 sątūrinų novelių, 199 pusl., kaina \$2.

D. Kureika, KELIONĖS Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabumas neapgauna intymio ir agitropo propaganda bei užsakovimais. Abi knygos parakytos lengva, grafiu stiliumi.

Prof. F. Pakarklis, KRYŽIUOČIŲ VALSTYBĖS SANTVARKOS BRUOŽAI. 176 psl. dokumentuota istorinė studija apie prūsų likimą. Kaina \$2.

Vincas Zomaitis, LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARATŲJŲ. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gausiai NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbe valandomis arba užsakant pakūt ir pridėdami čekį ar piniginę priedais.

Turime po kelias RETAS KNYGAS

1. P. I. Kušnerio PIETRYČIO PABALTIJO ETNINĖ PRAEITIS

Kieti viršeliai, 214 psl. \$10.30

2. V. Biržiškos SENOVĖS LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I ir II dalis.

Minkšti viršeliai \$10.09

3. A. Ambrosės CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA.

Minkšti viršeliai \$15.00

4. J. Laukio ORAKULAS. 414 psl.

Minkšti viršeliai \$10.00

Čekį reikia išrašyti:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St.

Chicago, Ill., 60608

Pridėti dolerį pašto išlaidoms.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-4100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of December 1, 1977	
Subscription Rates:	
In Chicago \$33.00 per year, \$18.00 per six months, \$10.00 per 3 months. In other USA localities \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$9.00 per three months. Canada \$33.00 per year; other countries \$34.00 per year.	
20 cents per copy.	
Nuo gruodžio pirmos d. Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams \$33.00	
pusiui metų \$18.00	
trims mėnesiams \$10.00	
vienam mėnesiui \$ 3.50	
Kitose JAV vietose:	
metams \$34.00	
pusiui metų \$19.00	
trims mėnesiams \$11.00	
vienam mėnesiui \$ 3.60	
Naujienuose eina kasdien, šiek tiek sekmdienius. Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. 421-4100.	
Pilnais reikiama gauti pašto Money Orderu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmdienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Lietuvių vienybė reikalinga

Praeitų metų pabaigoje įvykusios dvi svarbios Amerikos lietuvių konferencijos, įnešė daug aiškumo į Amerikos lietuvių gyvenimą.

Pačią didžiausią šviesą atnešė Amerikos Lietuvių Tarybos metinis atstovų susirinkimas. Jame buvo iš pagrindų išnagrinėti tarptautiniai lietuvių tautos vedamos kovos reikalai ir išryškinta padėtis Amerikos lietuvių tarpe. Korespondencija aiškiai parodė, kad Amerikos lietuviai nenori bendradarbiauti su okupantu, nenori siųsti savo vaikų į okupanto suorganizuotus propagandinius Kapsuko kursus bei "Tėviškės" pirminio ko kalbas su dovanomis ir kitokia apgaule. Amerikos Lietuvių Taryba buvo suorganizuota kovoti prieš Lietuvos pavergimą, bet ne bendradarbiauti su jais.

Nežiūrint aiškios konferencijos daugumos pozicijos, ALTojų buvo keli atstovai, norėjusieji sujungti dalį su akmeniu. Viena organizacija nori tęsti kovą prieš okupantą, o antroji nori ieškoti pas juos privilegijų. Buvo pasiūlyta du skirtingus tikslus turinčias organizacijas sujungti į vieną lietuvišką organizaciją. Tai neįmanomas dalykas, bet buvo stengiamasi Amerikos Lietuvių Tarybos gerklėn šią asaką iškisti. Klausimas buvo atidėliojamas, bereikalingai vilkinamas, kol galų gale papunkčiai buvo svarstyti. Kiekvienas punktą valdybos daugumos buvo atmestas. Amerikos Lietuvių Taryba yra Amerikos piliečių organizacija. Pati taryba ir josios nariai stengiasi padėti pavergtiems lietuviams. Bet Amerikos lietuviai ilgai pagyvenę šiame krašte, stengiasi prisilaikyti ir šio krašto įstatymų. Jie Ameriką geriau pažįsta, pritaria JAV santvarkai, abiem karo metais Ameriką gynė ir džiaugėsi politinėmis Amerikos laisvėmis. Amerikos lietuviai, susiorganizavę į ALTa, nori ir toliau būti naudingi pavergtai Lietuvai.

Mintis sujungti šias dvi organizacijas yra priešinga todėl, kad naujieji politikai, nrėdami primesti Amerikos lietuviams savo valią, nenori prisilaikyti šio krašto įstatymų ir išgyvenusių papročių. Jie net Amerikos teisman patraukė kitus tremtinius, nenorėjusius pripažinti klastotų rinkimų ir nesutikusius veikti cigo-

niškai, be jokios atsakomybės. Byla buvo bereikalingai vilkinama. Būtų ji ir toliau vilkinama, jei nebūtų perkelta į apeliacinį teismą.

Didelė Amerikos lietuvių dauguma vis dėlto pajėgė susiorganizuoti ir vieningai tvarkyti kovos už Lietuvos laisvę reikalus. Pralaimėję teisme ir organizacijų pasitarimuose, tie patys nauji politikai, nenorėdami paklusti šio krašto įstatymams ir lietuvių daugumos nuomonei, planuoja ir toliau skaldyti vieningą lietuvių veiklą. "Tėviškės" privilegijomis besinaudojantieji politikai planuoja sudaryti "politinį komitetą", kad galėtų ir toliau ardyti lietuvių vienybę. Pirmon eilėn jie nori į neaiškius savo planus įtraukti suskaldytą Bendruomenę.

Amerikos lietuviai turi būti labai atsargūs. Jie turi daboti, kad svetimos valstybės agentai ir vėl nesiimtų skaldyti lietuvių. Jie gali išgalvoti įvairiausių argumentų dabartinei vienybei skaldyti. Reikia išklausti kiekvieną pasiūlymą bei nuomonę, išaiškinti tikslus ir paklausti, ko tie naujieji politikai siekia? Reikia paprašyti, kad jie viešai pareikštų savo nuomonę apie Vilniuje veikiančius kapsukinius kursus, žvalgybos generolo "Tėviškės" vedamą kampaniją privilegijoms teikti ir tuščias kalbas apie "kultūrą" pavergtoje Lietuvoje. Taip pat reikia atmeti paskutiniomis savaitėmis sustiprintus šmeižtus prieš senus lietuviškus laikraščius, jų rektorius, bendradarbius ir net skaitytojus. Lietuviai mokėjo nusisukti nuo sirenų balsų, mokės apsisaugoti ir nuo naujos politinės akcijos abejotinos markės politikų.

STASYS JUSKENAS

L. F. NARIŲ SUVAŽIAVIMAS

(Tęsinys)

Lietuvių Fondo Pelnų skirstymo komisijos pirmininko dr. K. Ambrozaičio pranešimas: "1978 m. Pelnų skirstymo komisija sudarė dr. Kazys Ambrozaičis, inž. Vytautas Kamantas, sekretorius Jonas Puzinas. JAV LB skirti atstovai: Bronius Juodelis, Linda Germanienė ir Aleksandras Radzius. A. Radziui negalint atvykti, jį pavadavo įgaliojatinis Modestas Jakaitis arba Česlovas Grincevičius. J. Puzinui mirus, jo vieton išrinktas dr. Jonas Valaitis. Komisija turėjo penkis posėdžius ir iš viso paskyrė 73.374,35 dol. Taryba leido paskirstyti 83,685 dol. Iš tos sumos buvo atskaityta 5.294,93 dol. ir perkelta į "Realizuoto Kapitalo Pelnų ir Nuostolių Skaitymą". Apie 5.000 dol. liko nepaskirstyta J. Krukonio Stipendijų fonde, nes daugelis prašančių neįspildė to fondo reikalavimų. Pelnų Skirstymo komisija pinigų skirstė pagal šias gaires:

Švietimo reikalams 30%, kitoms reikalams 25% ir stipendijoms 15%. Be šių gairių, komisija atsižvelgė į L.F. Tarybos ir L.F. metinių suvažiavimų nutarimus bei pageidavimus, vykdydama aukotojų valią ir vykdydama ankstyvesnių metų įsipareigojimus.

Laike 1978 metų buvo gauta 84 prašymai \$43.516 dol. sumai, jie visi buvo svarstyti. Lietuvių Fondo Skirstymo komisija jau paskyrė lituanistinio švietimo ir bendriems lietuvių kultūriniam reikalams 550,051,35 dol. Be to, davė smulkias detales, kur ir kam paskirtos pinigines pašalpos.

A. Bagdonas kalbėjo "Lietuvių Fondo" leidinio reikalu. Leidinį yra užsisakę 544 asmenys, kas sudaro \$12.000 sumą. Šios sumos dar neužtenka, ragino daugiau šį leidinį užsiprenumeruoti.

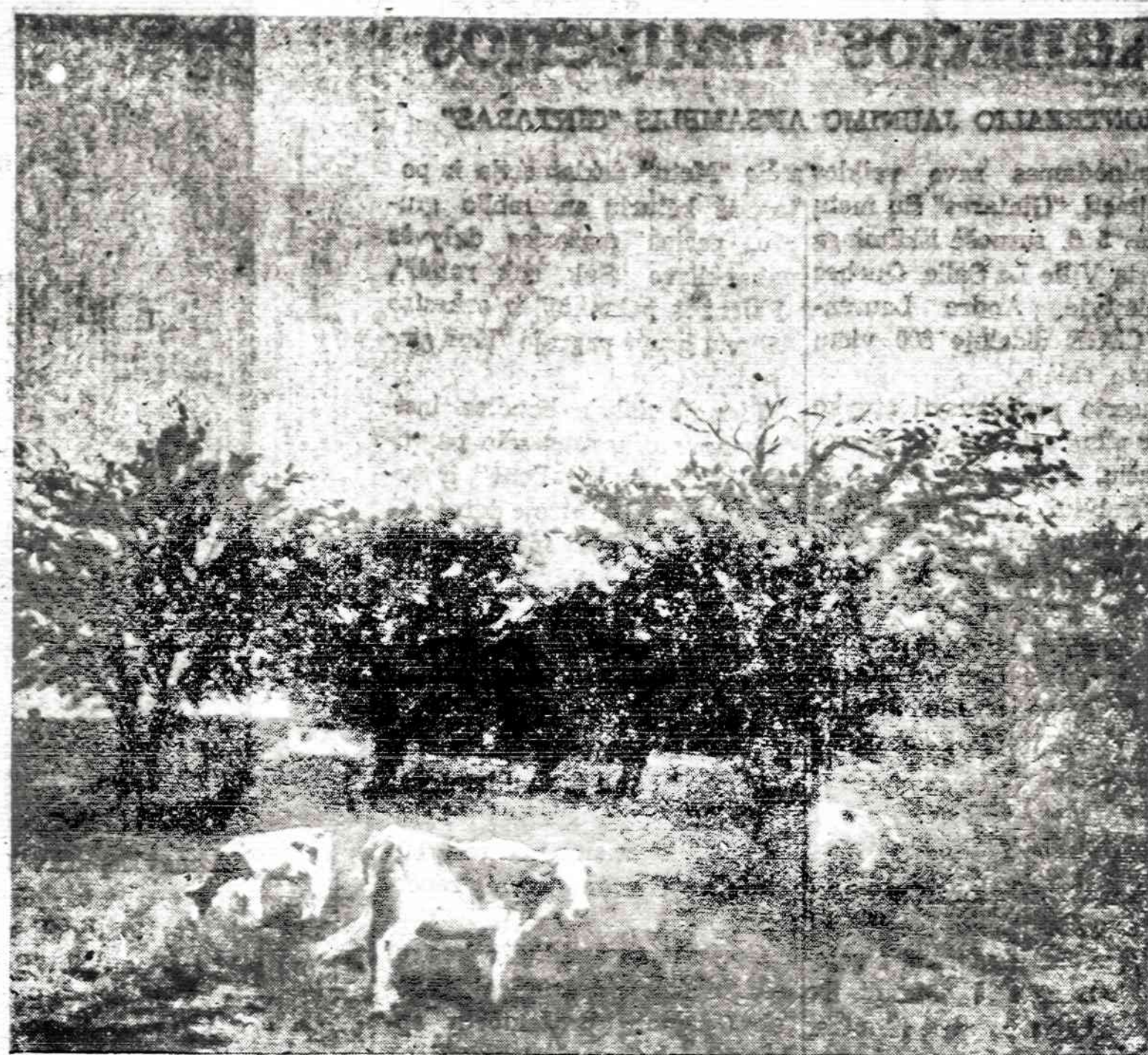
Kontrolės komisijos pranešimą padarė šios komisijos pirmininkas Antanas Santaras. Rasta viskas tvarkoje.

Diskusijose dėl pranešimų L. Valiulis pageidavo, kad iš Pelnų skirstymo komisijos būtų išjungti L. Bendruomenės atstovai. Dr. G. Balukas paaiškino, kad, kaip statute aumatyta, šioje komisijoje dalyvauja ir L. Bendruomenės atstovai. Z. Juškevičienė tada pasakė, jog reikia tą paragrafą statute pakeisti. Dr. A. Razma atsakė: Statutą visuotinis narių suvažiavimas

diskutuos. Kontrolės komisijos pranešimą padarė šios komisijos pirmininkas Antanas Santaras. Rasta viskas tvarkoje.

Sitokiam žemam krikščioniškojo mokslo vaizdavimui pateisinti, kun. Radvila daro priekaištą pačiam Dievui: "Tu pats, Viešpatie, liepi ir mokai būti romiais, laikiais, nekaltais avinėliais, atsukti kitą žandą, gavusį vieną... Tokie mes ir esame."

Tai, štai, iš kur atsirado tie keturi lietuviški avinėliai. Mano nuomone, visapusiškai paklydusios avys. Kad kun. Radvila, Evangelijoje paskelbtus perkeltine žodžio prasmę palyginimus suprato tiesiogiai, tai dėl to Dievo kaltė? Arba,

M. SILEIKIS

Karvės sode

(Dabar šioj vietoj O'Hara, Aeroportas)

gali pakeisti, bet reikia sudaryti 2/3 balsų. A. Balčiūnas prašė įtraukti į šią komisiją ir kitų organizacijų atstovus. Dr. A. Razma: Galima ir tas, bet reikia keisti statutą. V. Kutkus paskaitė statuto paragrafą, liečiantį L.B-nės atstovų dalyvavimą. Šiuo ir kitais mažiau reikšmingais reikalais, be paminėtų, pasisakė sekantys: St. Vidmantas, dr. F. Kaunas, V. Galiušis, A. Juodvalkis, V. Grauzinis, dr. Glaveckas, V. Prūsas, P. Kleinočas, Mažeika. Pranešimai priimti balsų dauguma.

Kazys Barzdukas pranešė, kad suvažiavime dalyvauja 116 narių su 3935 galiojančiais balsais.

L.F. Tarybos 1/3 narių ir Kontrolės komisijos rinkimai: L.F. tarybą pasiūlyta — dr. A. Razma, dr. G. Balukas, inž. V. Kutkus, dr. J. Valaitis, J. Račkauskas, Daina Kojelytė ir G. Janula; kontrolės — A. Šantaras, dr. A. Glaveckas, P. Turuta ir V. Prūsas.

Daroma pertrauka. Po pertraukos adv. Žumbakis kalbėjo testamentų sudarymo reikalu. Kiekvienas sąmoningas lietuvis privalo sudaryti testamentą, kad jo palikimu nepasinaudotų mūsų tėvynės okupantai rusai. Rusų šnipai seka lietuvių mirimus ir praneša rusų konsulatams. Šie savo ruožtu parūpina iš ok. Lietuvos gimininių rusų ir anglų kalbomis įgaliojimus, užsirengta Amerikos teismuose bylas. Jeigu nepaliktas testamentas ar jis netinkamai surašytas, jie

palikimą išreikalauja. Už įvairius tarpininkavimus jų advokatai ir kitos įstaigos Amerikoje, Maskvoje ir Vilniuje ima nuošimčius. Ok. Lietuvoje palikta žmona, vaikai ar kit giminės gauna tik 35% palikimo. Be to, už dolerį sumoka 62 ka-peikas. Po visko išduoda čekį, su kuriuo galima pirkti prekių ir svetimų valstybių konsulatams skirtose parduotuvėse ar net ir automobilių. Daro išvadą, kad lietuvių sunkiai uždirbtas doleris daugumoje pasinaudoja rusai, gi giminės gauna tik palikimo trupinius. Reikia sudaryti testamentą taip, kad ruselis nesinaudotų lietuvių doleriais. Neturint nei Amerikoje, nei ok. Lietuvoje gimininių, palikimą skirti lietuviškoms organizacijoms.

Balsų skaičiavimo komisija pranešė, kad į L.F. Tarybą slapto balsavimu išrinkti: dr. A. Razma, dr. G. Balukas, V. Kutkus, dr. J. Valaitis, J. Račkauskas ir D. Kojelytė; Kontrolės — A. Šantaras, dr. A. Glaveckas ir P. Turuta.

Pranešimai iš vietų: iš Clevelando M. Lenkauskienė pranešė, kad ten turima 268 LF narių; dr. Milašius aukojo 2.800 dol., padidindamas įnašą iki 5.000 dol. V. Kutkus pranešė, kad Detroitas praeitais metais aukojo L.F. 72.000 dol. Dr. A. Razma pranešė, kad būnant Floridoje buvo surengta LF reikalams vakarietinė, kurios metu gauta 4 tūkst. dol. aukų.

Klausimuose ir sumanymuose kun. Kuzminskas prašė iššū L. Bažnyčios kronikai leisti. V. Prūsas — skirti pašalpas Pietų Amerikoje esančioms lietuviškoms organizacijoms. Pietų Amerikos lietuvis Vacys Slotkus paaukojo L.F. 5.000 dolerių. Dr. F. Kaunas nuoširdžiai pageidavo, kad lietuviai nesiskirstytų į registruotus ir neregistruotus. Suvažiavimas užbaigtas Lietuvos himnu. Po to buvo banketas, kuriame negalėjau dalyvauti.

Numatomas nedidelis gazolino trūkumas

SPRINGFIELD, Ill. — Perspėdamas, kad Illinois gali susilaukti rimtos gazolino stokos, gubernatorius Thompson ketvirtadienį skatino motoristus tautyti degalus, o jis tuo tarpu stengsis pasirūpinti, kad Illinois gyventojai gautų pilnas nustatytas normas. Jis kalbėjęs su trimis didžiosiomis naftos kompanijomis, kurios Illinoisą aprūpina degalu, ir su visa eile valdininkų, tos srities ekspertų, ir priėjo išvados, kad kelis mėnesius turėsime gazolino, degalų, dieselio ir šiluminės alyvos mažiau negu normaliai turime. Gubernatorius pažymėjo, kad šimet Illinois gavo 22 mil. galonų gazolino mažiau, negu per tą laiką gauta pernai (apie 5% mažiau), bet dėl to nereikia pulti į paniką.

BIRUTE KEMEZAITĖ

A. KAIRIO "PO DAMOKLO KARDU"

(LITERATURINĖ KRITIKA)

(Tęsinys)

Bet tai nėra problemos išsprendimas, tai yra sustojimas pusiau kelėje nežinant kur toliau eiti. Gal būtų todėl, kad žodis "draugystė" autorius yra paviršutiniškai suprantamas, ir pagal jį daromos tolimesnės išvados tampa tokios pat rūšies. Čia būtų pravartu prisiminti paties autoriaus pasisakymus "Drauge" 1978 m. bal. 15 d., "Kai idėja išskiria, o draugystė jungia." Autorius čia stengiasi mus įtikinti, kad Gordonas ir kun. Radvila, jeigu buvo vaikystėje draugais, tai ir dabar, kada idėja juos padarė priešais, jie vis vien yra draugais. Tuo pačiu metu ir draugai, ir priešai? Kaip A. Kairys nori kad būtų, taip ir "yra"... Šitokiu priešpriešų jungimu, yra pagrįstas visas šis romanas. Pabrėžęs, kad idėja nėra viskas, autorius klausiamai sako: "Ar idėja yra didesnė dorybė už draugystę, kuria remiasi žmoniškumas ir apskritai gyvenimas? Ar keršto idėja nepralenkia pačios nusikaltimo idėjos?"

Pirmiau tai — nusikaltimas nėra idėja, bet tos keršto idėjos veiksmas. Keršto idėja gali išsukti keršto veiksmą, bet ne jį pralenksti. Jeigu

autorius pats mato, kad keršto idėja neverta, tai kodėl prieš ją nekovoja?

Krikščioniškosios tiesos ir meilės sąvoka

Perskaičius šį romaną, susidaro įspūdis, kad krikščioniškoji tiesa ir meilė yra skirta tik žmogždžių ir bedievių pataikavimui, o jų nužudytos aukos yra tiktai priemonė krikščioniškajai meilei, teisingumui bei atleidimui pademonstruoti, žinant, kad be aukos negali būti nusikaltimo, o be nusikaltimo — atleidimo. Be to, persasi mintis, kad krikščionybė gimdo tiktai apkauičius, be charakterio, be sugebėjimo protauti, Dievo ir tėvynės priešų padlaižius. Pridėjus dar neįrodytus pasaulio krikščionių kraugeriškus nusikaltimus žydams, apsieiai išvardintus šiame romane, pajunti kartumą, nusivylimą taip atstumiančiai vaizduojamam Kristaus mokslui.

Šitokiam žemam krikščioniškojo mokslo vaizdavimui pateisinti, kun. Radvila daro priekaištą pačiam Dievui: "Tu pats, Viešpatie, liepi ir mokai būti romiais, laikiais, nekaltais avinėliais, atsukti kitą žandą, gavusį vieną... Tokie mes ir esame."

Tai, štai, iš kur atsirado tie keturi lietuviški avinėliai. Mano nuomone, visapusiškai paklydusios avys. Kad kun. Radvila, Evangelijoje paskelbtus perkeltine žodžio prasmę palyginimus suprato tiesiogiai, tai dėl to Dievo kaltė? Arba,

dėl nesugebėjimo protauti, Evangelija kalta? Ci-tuoju: "Žydai nemylėjo lietuvių, nes lietuviai krikščionys. Tora ir Talmudas nemoko žydų mylėti krikščionis. Taigi iš Gordono negalima reikalauti tiesos ar meilės lietuviams — jos niekas jam neįdiegė. Nei žydų religija, nei tradicija ne-praktikavo meilės nežydams. Tuo tarpu mūsų Evangelija skelbia tiesą ir meilę kiekvienam žmogui, taigi ir žydai. Persasi mintis — nolens volens (volens nolens — noromis nenoromis), kad Gordonas neprivalo būti teisingas Jonui ar man, bet Jonas ir aš privalome būti teisingi Gordonui. Tokia mūsų Evangelija. Paradoksas. Ir logikos stinga — kur nors bus klaida..."

Juk Gordonas yra bedievis marksistas, tad ar logiška jį teisinti remiantis žydų religijos Biblija? Ar daug lietuvių komunistai paisy, kas yra surašyta mūsų Evangelijoje? Be to, kaip gali Mozės penkiaknygė — Tora ir Talmudas mokyti mylėti krikščionis? Juk Mozės laikais dar nei Kristaus, nei krikščionių nebuvo! Jeigu žydų niekas krikščioniškosios meilės ir tiesos nemokė, tai iš kur mes išmokome? Juk žydai buvo patys pirmieji krikščionys! Krikščioniškosios meilės ir tiesos žydus mokė pats Kristus, vaikščiodamas po žydų žemę. Jeigu žydai Kristaus mokslo nepriėmė, tai nereikšia, kad jie nežinojo.

Aš manyčiau, kad ne mūsų Evangeliją yra

paradoksas, bet Po Damoklo kardų romano autorius, besaikiu kraštutinumo bei paviršutiniškumo įtakoje, iškreipė mūsų Evangelijoje skelbiamos tiesos ir meilės sąvoką, paversdamas ją paradoksu. Klaida yra tame, kad autorius, prieš kaltinimais gerai apginkluotą Gordoną, į kovos areną išvedė visiškai beginklius (neparuoštus tiems kaltinimams atremti) krikščionis, iš jų atimdamas ne tik sugebėjimą logiškai galvoti, bet ir krikščioniškosios tiesos bei meilės pagrindą sąvoką: kovą gėrio prieš blogį... Todėl autoriui nieko kito ir neliko, tik tą krikščioniškąją meilę ir tiesą apvainikuoti savo išgarbintos, beprasmes, beidėjinės draugystės idealu, pagal fantastišką šūkį: "Kai idėja išskiria, o draugystė jungia".

(Bus daugiau)

KOREKTOROS PATAISYMAS

Š. m. gegužės mėn. 10 d. Naujienuose spausdinant A. Kairio romano "Po Damoklo kardų" kritiką, vienas to rašinio dalies pavadinimas buvo atspausdintas "Romano veikėjai ir jo charakteristika", o turėjo būti — Romano veikėjai ir jų charakteristika.

Atsiprašome.

VISI RIZNTERIAI
GARSINKITES NAUJIENOSE

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirma ligonitis pagal susitarimą.
Jei neatšiliepi, skambinti 374-8004

DR. C. K. BOBELIS

GENITO-URINARY SURGERY
BNDD No. 43 3878711
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, FL 33710
Tel. (813) 321-4200

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius
1938 S. Main St. Rd., Westchester, IL.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2612 W. 71 St. Tel. 737-5145
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PRŪSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val. antrą, 1-4 popiet.
ketvirtą, 6-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rezidentų telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
dėdina praktika; spec. MOTERŲ ligos.
Ofisas 2652 WEST 57th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm. antrą, trečią,
penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
2-4 val. popiet ir ketu laikų
pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezės. Med. ban-
dazai. Speciali pagalba k. loma.
(AFR. SUBBORTA) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1
2420 West 63rd St., Chicago, IL. 60629
Telef.: Prospect 8-5084

PERKRAUTIMAI

MOVING
Laidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SEKENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apdraustas perkrautimas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

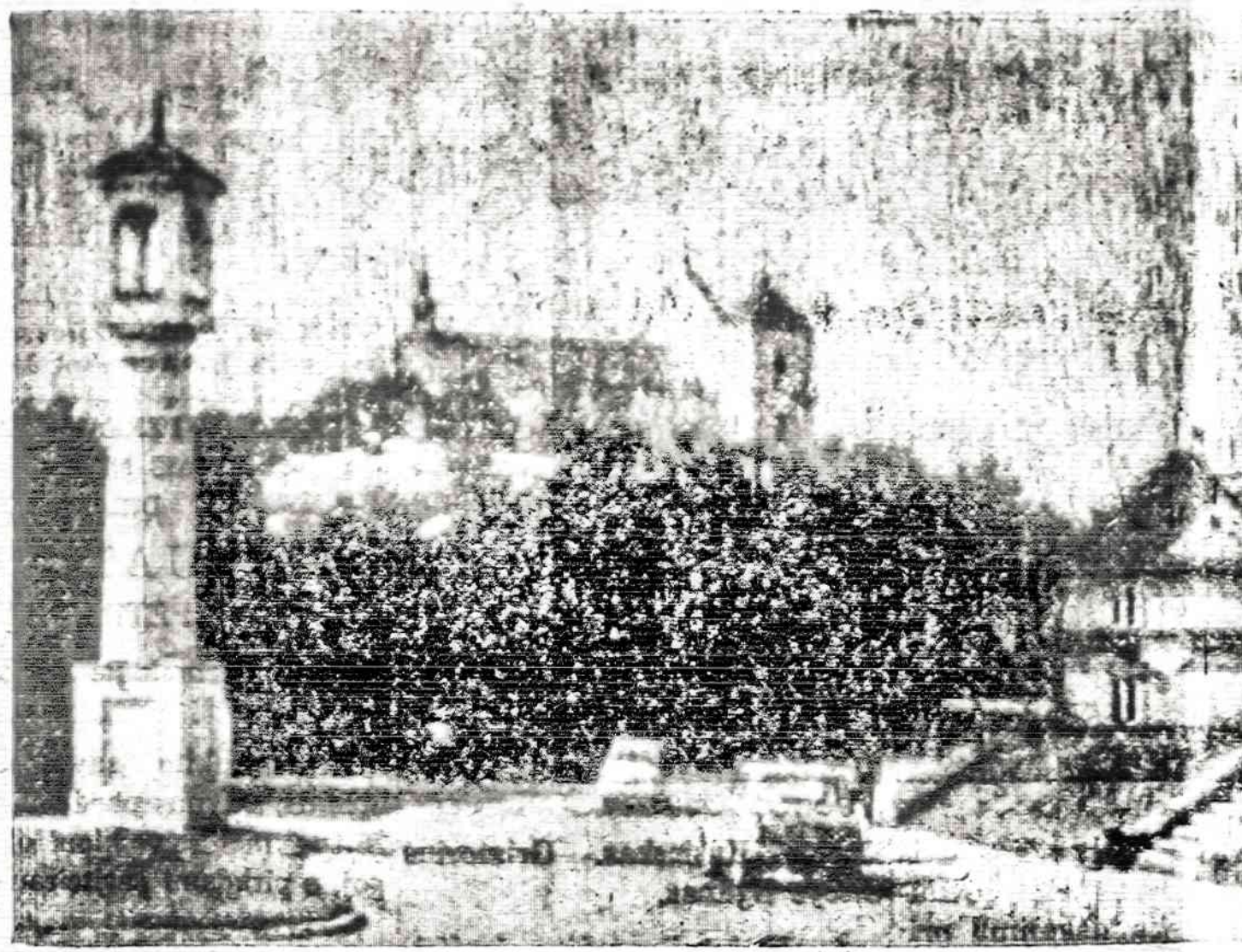
SOPHIE BARCUS

RADIOJŲ ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1470 KIL. A. M.
Lietuvių kalba kasdien nuo pir-
madienio iki penktadienio 3:00
-3:30 val. popiet. Šeštadieniais
ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30
val. r. t. t.
Vadovė Aida Daukas
Telef.: HEMlock 4-2412
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki
penktadienio 9 val. vak.
Šeštadieniais 7-8 val. vak.
Visos laidos iš WOPA stoties,
banga 1480 AM.
St. Petersburg, FL. 3:30 val. p. p.
iš WITS stoties 1110-AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

Jei žinote asmenį, kurio
galėtų užsakyti Naujienas, pra-
šome atsiųsti jų adresus. Mes
jums atsiųsime Naujienas dvi sa-
vaitės nemokamai.

TRAKŲ MIESTELIO CENTRAS

P. KUŠNERIO SURINKTOS ŽINIOS APIE PABALTIJŲ TAUTAS

(Tęsinys)

Priebalsių b ir p garso sujun-
gimas arabų fonetikoje labai
dažnas reiškinys, todėl galima
manyti, kad autorius kalba apie
prūsus. Tai labiau patikima,
kadangi vėliau arabų geografas
Ibn-el-Vardi vadina tą pačią
tautą "beraci", o Edrisi (pabaig-
a XI-XII a.) nurodo Pabalti-
tijoje "Borosa" šalį, ir nuo to
laiko Borussia vardas ilgai iš-
lieka Europos žemėlapiuose. XI
a. "prussi" pavadinimas buvo
žinomas skandinavams. Vokie-
čių ordinio dokumentuose užka-
riautų žemių gyventojai pietini-
niam Pabaltijyje vadinami
"pruzzi", "prutheni", "prou-
zen". Piersonas (W. Pierson,
1869; p. 100-102) nurodyti vi-
ši šaltiniai, kur tokie pavadin-
imai aptinkami. 1249 m. taikos
sutartyje Ardino užkariauta ša-
lis vadinama "Pruzia", o gy-
ventojai — "prutheni"! bet kiek
ankščiau (1224 m.) Fridrichas
II ir popiežius Honorijus greta
Prūsijos mini ir Sembą (Sam-
bia), kaip tos šalies dalį.

Ordino dokumentuose "prusi-
si" vardas pradžioje nebuvo tai-
komas Sembos pusiasalio gy-
ventojams, kurie vadinosi sem-
bais. Prūsais vadinosi užkariau-
tos šalies vakarinių ir pietinių
rajonų gyventojai. Be prūsų,
minimi galindai, šalavai (skal-
viai) ir sūduviai, kurie vėliau
Ordino aktuose ir kituose do-
kumentuose taip pat tapo pa-
vadinti prūsais. Tokiu būdu pa-
vadinimas "prussi" pasidarė vi-
ši gyventojų vardas. (1) 1 Apie
"prussi" pavadinimo kilmę pri-
rašyta labai daug, bet dauguma
jų aiškinimų — tik spekuliacijos.
Paminėsime du aiškinimus, ku-
rie mums atrodo labiau patiki-
mi. Pirmas — "prussi" pavadi-
nimą išveda iš lietuviško žodžio
šaknės "rus", kuri reiškia pra-
rają, išplovą, upės vagą. Desi-
nioji Nemuno šaka, kaip žino-
ma, vadinosi Rusnė... (Russ).
Ir įlanka, į kurią ta šaka įteką
(dabar Kuršių įlanka), pirmiau
vadinosi Rusnė. Tokiu pavi-

nimu ji aptinkama dar XVI a.
po Kr. Hennebergerio žemėla-
pyje. Pagal šį aiškinimą prūsai
pirmiau gyveno Nemuno žemiu-
pyje, palei Rusą ar Rusnę, ir
todėl buvo pavadinti "po-russy"
(t.y. "prusai"). Prie tokios pat
išvados prieina ir T. Narbutas,
1804 m. apėjęs tą vietą, kur
Rusnė įteka į įlanką (žiūr. T.
Narbut, 1822; p. 221 — 226; Z.
Liackij, 1893 p. 350).

Antas aiškinimas kalba apie
tai, kad tautos "prussi" pavadi-
nimas kilęs iš pavardžiavimo,
kurį tai tautai davė kaimynai
lenkai. Aisčių kovos ginklai, pa-
gal Tacitą, buvo brūkkliai, ku-
riuos naudojo ne vien smūgiui,
bet ir mėtymui. Tokie brūkkliai
lenkiškai vadinasi "proca" (pru-
ca), iš kur čia esą ir kilęs tas
"pruci" pavadinimas, o vėliau
"pruci" pritaikytas tautai, ap-
siginklavusiai brūkkliais. Šią te-
oriją iškelė T. Bielis (T. Bieli,
1885, p. 20; taip pat Beckherrn,
1896, p. 376). Nepaisant tos teo-
rijos samojingumo, vargu į
galima pripažinti verta dėme-
sio.

Siaurėje gyveno kitos baltų
gentys — kuršiai ir žemaičiai;
jie iš dalies pateko į Vokiečių
Ordino, iš dalies į Livonijos Or-
dino okupacinių zonas.
M. K. Liubavskij duoda ben-
drą Lietuvos gentių apgyveni-
mą vaizdą. Paminėjęs Tacito
gentį "aestii", kurie, galimas
dalykas, buvo lietuviams gimi-
nigi, istorikas nurodo, kad
tarp Lietuvos gentių, gyvenusių
Rytprūsijoje, buvo galindų ir
sūduvių gentys, kurios gyveno
prie Baltijos jūros ir kad tos
gentys buvo jau žinomos Alek-
sandrijos geografoi Ptolemėjui.
II a. po Kr. XI a. rusų metras-
čiai rašo apie lietuvius — jotvingius
gentį; jotvingius mini XII a.
ir Adomas Bremenietis, o lenka
Martyno Gallo kronika kalba

turime iš XIII a. pradžios, kada
vokiečių kronikiniai bei me-
trasčiai, taip pat ir rusų
metraštininkai (Ipatjevo me-
traštis) įrašo į savo kronikas ir
metraščių žinių apie kovas ir
suirėmus su įvairiomis lietu-
vių gentimis. Henrico Latvio
"Livonijos kronikoje" (1227-
1290), Petro Dushburgo kroniko-
je (XIII a. pabaigoje ir XIV a.
pirmame ketvirtyje), Ipatjevo
metraštyje ir kituose tų laikų
šaltiniuose (šių šaltinių sąrašą
davė V. Percevič, 1944) aptinka-
ma išmintų žinių apie lietu-
vius ir jų gyvenamąsias terito-
rijas, kur lietuvių gentinės gru-
pės vadinosi arba jų etnoni-
mais (prūsai, galindai, jotvin-
giai-sūduviai, lietuviai, žemai-
čiai), arba pagal jų gyvenamą-
sias sritis.

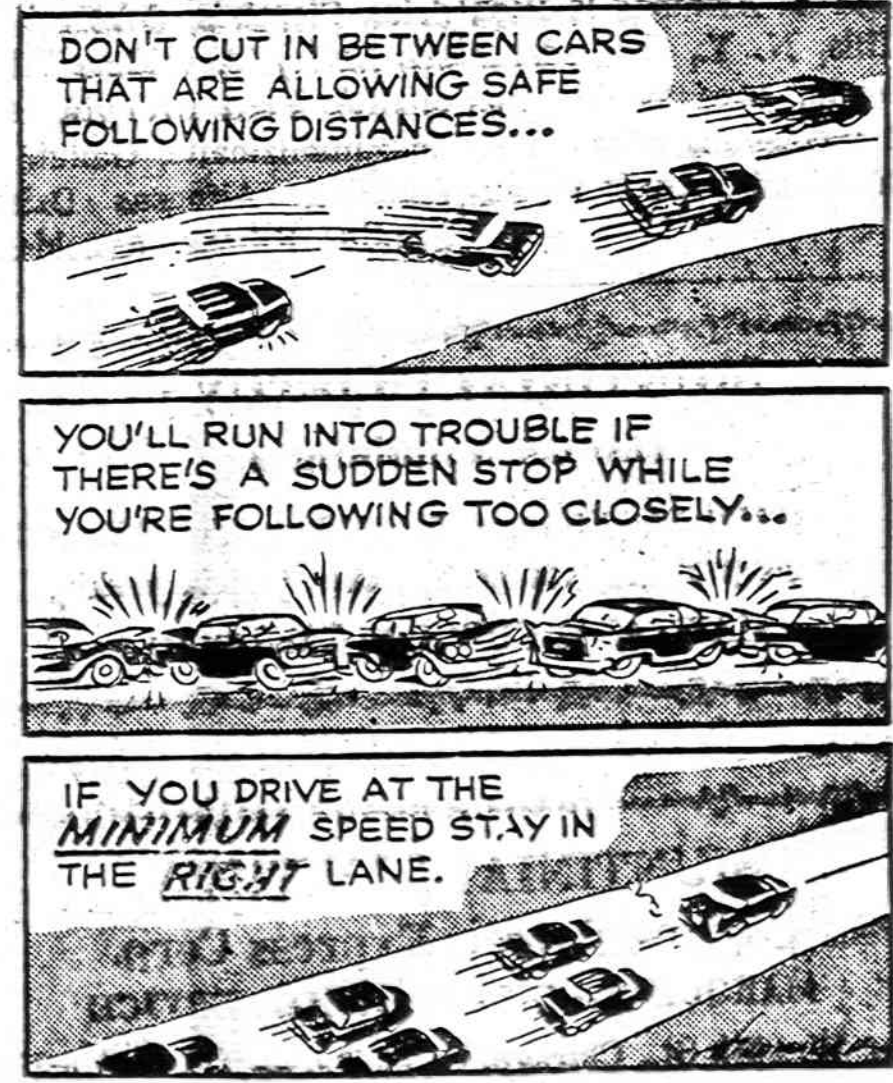
Pagal Ordino aktus, Pietry-
čių Pabaltijyje XIII-XIV a. bu-
vo sekančios sritys: Pamedė,
Lagudė, Varnė, Notanga, Sem-
ba, Nadruva, Skalva, Karšuva,
Sūduva, Galinda ir Barta (žiūr.
žemėlapių piešinį 16-29). Grei-
čiausios pietinės Kulmo ir Liu-
bavo srityse, kur gyveno slavai,
prūsai buvo užkariautojai ir, at-
rodo, sudarė nežymią gyventojų
dalį. Kiek daugiau jų būta Pa-
medėje ir Pagudėje, bet ten
daugumas gyventojų galėjo bū-
ti slavai. Sritys Varnė, Notan-
ga, Semba, Nadruva, Skalva,
Karšuva, Sūduva, Galinda ir
Barta buvo apgyventos prūsų
— lietuvių.

(Bus daugiau)

AR ŽINOTE, KAU...
praėjo šimtmečio pabaigo-
je ir šio šimtmečio pradžioje
per 40 metų Meksikoje įvyko
60 revoliucijų.

— Dėmesio, energijos, gyvy-
biškumo negalima laukti iš žmo-
nių, gyvenančių laimingai ir
patenkinti.

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

KVIEČIAME Į KAIRIO-BIELINIO PAMINKLO ATIDARYMO IŠKILMES

Prof. Stepono Kairio ir Kipro Bielinio paminklai bus
atidengti Lietuvos Tautinėse kapinėse per Memorial Day,
t.y. sekmadienį, gegužės mėn. 27 d., 1 val. popiet. Tą pačią
dieną 4 val. popiet Jaunimo Centre įvyks minėjimas su me-
ninė programa ir vakariene. Meninę programą išpildys mu-
zikas Darius Lapinskas ir aktorė Laima Lapinskienė.

Stalus vakarienei galima užsisakyti sekančiais telefo-
nais: 776-0174, 246-2775, 434-4980.

Visuomenė kviečiama dalyvauti ir pagerbti žuvus di-
džiuosius lietuvius kovotojus už Lietuvos laisvę ir nepri-
klausomybę.

Komitetas Kairio-Bielinio Paminklui Statyti

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Jis giedojo Dievo tarno Mozės giesmę ir Avinėlio giesmę". Apr. 15:3.
Mes, kurie turime vilties būti su Kristumi kaip bendratėvoniai su juo
jojo garbingoje karalystėje, turime išmokti giedoti Mozės ir Dievo Sūnaus
giesmę, kurioje sakoma: "Vertas yra Avinėlis (kuris atima pasaulio nuodė-
mę), kuris buvo nukryžiuotas, imti jėgą, turtus, išmintį, stiprybę, pagarbą,
garbę ir palaiminimą". Žinodami, kad šita naujoji giesmė yra linksmoji žinia,
Evangelija, žadanti palaiminti visas žemės gimines, mes norime sužinoti kiek
išmokome anos puikios giesmės, sutartino Evangelijos skelbimo. Mes džiau-
gamės ir dėkojame Dievui už suteiktąsias progas skelbti gerąsias žinias
tiems, kurie turi girdinčias ausis. Taip tarnaujant Viešpačiui, reikia daug
kantrybės ir tikėjimo, kolai sulauksime pilno Dievo karalystės įsteigimo.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI
J. Muzikant, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N. Y. 10303

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYs MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASATTIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LAFayette 3-3577

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET RRepublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

